

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX

Gruodis — December 6, 1974 Nr. 90

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ŪKINĖ BŪKLĖ

Gali привести prie posūkio į socializmą

Amerikiečių tradicinė Padėkos Diena šiais metais prabėgo susirūpinimo ateitimi ženkle. Kol kas dar nebuvo blogai. Net ir masiniai ateisti automobilių pramonės darbininkai neturi pagrindo desperacijai. Bedarbio pašalpa plius primokėjimai iš specialaus pramonės sudaryto fondo siekia netoli 92% dirbančio darbininko pajamų. Blogiau, kad tame fonde šiuo metu turima apie 275 milijonus dolerių ir turint galvoje, kad be darbo yra per 200.000 darbininkų, jis netruks išsekti ir tada ateistieji turės pasitenkinti tik bedarbių pašalpa.

Viso krašto akimis žiūrint automobilių pramonės krizė buvo neišvengiama ir net reikalinga. Automobilių jau buvo per daug. Ekologiniai ir energijos taupymo sumetimais reikalauja pasitenkinti dar jų mažesniu skaičiumi. Tai, žinoma, negali neatsiliepti į viso krašto ūkį. Iš kitos pusės, tie materialiniai ištekčiai ir žmonių darbas iki šiol naudotas automobilių gamybai ilgai gali būti nukreiptas į kitas ūkio šakas. Visų pirma į žemės ūkio mašinas, kurių trūkumas jaučiamas visame pasaulyje, iš dalies ir į ginklų pramonę. Tūkstančius tankų atidavus Izraeliui, jų trūksta pačių amerikiečių kariuomenės dalims. Dėl viso to plieno pramonė ir ateitį žiūri optimistiškai. Įrankių ir gamybos mašinų gamintojai turi užsakymų 14 mėnesių į priekį.

Konservatyvaus ekonomisto Dr. Milton Friedmano nuomone, dabartinis ūkinis nuosmūkis, kuris dabar jau visų vadinamas recesija, yra būtina reikalingas išbėgėjusiai infliacijai suvaldyti. Už tat ir administracija, bent iki šiol, žiūrėjo į tą ūkinio gyvenimo tempo sulėtėjimą kaip į būtinybę. Blogiau, kad kols kas ji dar infliacijos nesustabdė, nors esama ženklų kainos pasaulinėje rinkoje pradeda nusistovėti. Friedmano pažiū-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ra yra tokia, kad vyriausybės priemonės dabar dirbtinai atkutinti ūkį, prives prie dar smarkesnės infliacijos 1976 ar 1977 metais.

Politikai tačiau negali galvoti taip kaip ekonomistai. Jiems svarbios žmonių nuotaikos dabar, o ne ateitis. Už tat administracija gali būti priversta griebtis tokių žygių, kokių dabar dar kratosi. Reikalas sukasi ne tik apie padidinimą mokesčių benzinui, ko dabar jau visi reikalauja, išskyrus tik patį prezidentą, bet ir specialių priemonių, aiškiai infliaciją skatinančio pobūdžio, griebimosi. Tuo labiau, jei paaiškės, kad dabartinė recesi-

ja yra ne kaip administracija tikisi "V" raidės pobūdžio, t.y. staigų nuosmūkį lydės smarkus pakilimas, bet "L" formos t.y. staigų nuosmūkį lydės pastovi ir ilga stagnacija.

Kol kas didesniai valdžios įsikišimui į ūkį priešaisi visi ūkinio gyvenimo vadovai, nes ūkį skatinančios priemonės, infliacijos dar nesustabdžius, turės būtinai priversti ir prie algų bei kainų kontrolės, kurią jau dabar liberaliniai ekonomistai laiko neišvengiama. Padidėjusi valstybės ūkio kontrolė vestų į socializmą, kurį daug kas laiko neišvengiama ateitimi. Už tat galima teigti, kad JAV ūkis šiuo metu jau atsidūrė kryžkelėje.

Naujas pabėgėlis iš ok. Lietuvos

Jonas Stankevičius, lietuvis žurnistas, 28 metų amžiaus, pasišalinęs nuo sovietinio laivo Prancūzijoje ir lapkričio 26 d. atvykęs į Chicago. Nuotrauka daryta Balfo centro valdybos sušauktoje spaudos konferencijoje.

P. Malėtos nuotrauka

APDŪMOJIMAI TIES FOTOGRAFIJOMIS

RIMAS DAIGŪNAS

Kas norėtų pažvelgti į esminį, sintetinį Sovietų Rusijos veidą, pažinti tos milžiniškos valstybės žmones, nusipėti sovietinės visuomenės prigimtį ir jos eventuales psichologinius bei ideologinius polinkius, nebūtinai privalo trauktis po "komunizmo statybos" valstybę. Nebūtina rūpintis kai kam sunkiai gaunamomis sovietų vizomis. O nuykus sėdėti viešbučių uždarume. O į gatves išėjus matyti parodomąsias dekoracijas.

Smalsuolis ir praktikas gali pasitenkinti puikiais fotoreportazų albumais, kuriuos laikas nuo laiko amerikiečių leidyklos pasiūlo savo skaitytojams. Šiomis dienomis pasirodė foto albumas "About Russia". Albumo fotoautorius Henri Cartier-Bresson prieš dvidešimt metų, 1953, pagarsėjo savo sovietinių nuotraukų albumu "The Face of Moscow". Tada buvo nepalankūs užsienio fotografai metai. Stalininės kontrolės varžtuose fotoautorius išgavo maksimumą, kuris buvo tada įmanomas. Dabar albumas

"About Russia", šimto puslapių vaizdinė to krašto studija, išsamesnis ir drąsesnis už savo 1953 metų pradinę. Albumą išleido Viking leidykla.

Sakoma, kad vienas atvaizdas gali suteikti daugiau pažinimo, kaip kad šimtas dėstymo puslapių. Salyga turi būti biena: fotoautorius turi žinoti ir jausti ką ir kaip parodyti žiūrovui. Ir čia, mintis prabėgoms: mūsų puikūs fotografai nesidomi lietuviškos išsivijios buimi; jų nuotraukų albumai skirti foto meno eksperimentikai; mūsų išsivijios buitis ir jos ornamentika, kaip ir senesnės išsivijios kartos buitis, paliks nežinomybėje, išnyks ir vėliau, kaip dabar Pennsylvanijos lietuvių kapinėse, bus iškomatinančių smalsuoliui.

Tuo tarpu Henri Cartier-Bresson vyko į Sovietų Rusiją, kad galėtų atvežti iš ten jų buities vaizdų, tikrų didžiulio visuomeninio masovo nuolaužų. Jis parvežė iš ten vaizdinę studiją, ties kuria telkiasi amerikiniai smalsuoliai. Jo albumu do-

misi vadinamieji 'kremnilogistai', sovietinio gyvenimo žinovai. Tarp jų Harrison E. Salisbury, garsus savo studijinėmis knygomis apie Sovietų Rusiją, žurnalistas, redaktorius ir keliautojas.

Jis vertina šį fotografijų albumą kaip milžinišką pažintinę medžiagą apie... ideologinius poslinkius sovietinėje visuomenėje. Fotografija pateikia ne vien tikrai vaizdą. Iš nuotraukų mato žmonių manieras, aprangą, nuotaikas. 1953 metų albumo palyginimas su 1974 atvaizdais ryškiai įrodo, kad Sovietų Rusijos visuomenė skuba buržuazėti. Sovietinė visuomenė stengiasi tapti kadais revoliucijos naikinama visuomene. Eina klasių kaita, kas, 'beklasėje' visuomenėje tapo natūraliu reiškiniumi. Valstiečiai tampa didžiulių įmonių darbininkais. Darbininkai veržiasi į smulkiaburžuazinės visuomenės rėmus. Susidaro naujoji kasta: biurokratinė aristokrati-ja. Kažin kur fone, šone, šešelyje, stovi pagrindinės revoliucinės tezės. Žmonės kuria savo visuomenės for-

Lietuvių Fondo valdyba istoriniame posėdyje lapkričio 19 d., kur buvo pranešta, kad LF jau peržengė pirmąjį milijoną. Sėdi iš k. į d.: A. Reklaitis, banketo rengėjų pirm. M. Remienė, LF v-bos pirm. dr. A. Razma ir J. Kučėnas. Stovi: Vl. Butėnas, P. Želvys, K. Girvilas ir K. Barzdukas. V. Noreikos nuotrauka

LIETUVIŲ FONDAS PERKOPĖ MILIJONĄ

ANTANAS JUODVALKIS

Lietuvių Fondo vajeaus vakarienė įvyko š.m. lapkričio 23 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Šis renginys buvo skirtas užbaigti pirmąjį milijoną. Ši tikslą rengėjai ir atsiekė.

Lietuvių Fondas, nors perkopęs savo gyvavimo dešimtmetį, sugebėjo pasiekti užsibrėžtąjį tikslą – sukėlė vieną milijoną dolerių. Tai pirmas lietuvių gyvenime įvykis, kai pagrindinis kapitalas lieka neliečiamas, o tik palūkanos-pelnas naudojamas lietuvių kultūriniam ir švietimo reikalams.

Kaip ir kiekviena nauja idėja, taip ir Lietuvių Fondo kūrėjai sutiko didesnį ar

mažesnį pasipriešinimą, kritiką ar net ir neigimą. Iniciatorių grupė, kurios priešakyje tvirtai stovėjo dr. Antanas Razma, neatlaidžiai šią idėją populiarino ir stūmė pirmyn, kol LB taryba patvirtino ir palaimino. Nuo to laiko LFondo idėja buvo remiama visos organizuotos lietuvių visuomenės.

Kaip ir derėjo, pirmieji į Fondą atėjo labiausiai pasiturintieji – gydytojai, bet netrūko ir eilinių žmonių. Taip Lietuvių Fondas metai iš metų didėjo ir augo, o jo pelnas buvo skirstomas įvairiems lietuvių kultūros, švietimo ir lietuvių išlaidų reikalams. Iki šiol jau išdalinta arti 300.000 dolerių.

Pasiekus pirmąjį milijoną, Fondo vadovybė nesustojo, bet ir toliau prašo tautiečius jungtis į Fondo narių eiles su didesne ar mažesne auka.

PROGRAMA

Pobūvį atidarė vajeaus komiteto pirmininkė M. Remienė. Pasidžiaugė gausiu svečių skaičiumi, pasveikino visus dalyvius ir programai pravedti pakvietė Ir. Pemkienę.

Pirmasis į svečius prabilo Tarybos pirm. dr. J. Valaitis. Jis pranešė, kad L. Fondas šiandien jau yra perkopęs milijono ribą ir įžengęs į antrąjį. Sveikino steigėjus, visus aukotojus ir susirinkusius svečius. PLB pirm. Br. Nainys, nors programoje nebuvo numatyta, priartėjo prie mikrofono ir pasveikino LFondo steigėją dr. A. Razmą PLB-nės valdybos vardu ir įteikė pasaulio lietuvių ženklelį – medžio drožinį, o dr. E. Razmienei B. Nainienė puikių rožių puokštę.

Sveikinimo žodį tarė ir vysk. V. Brizgys. Jis pastebėjo, kad lietuviai yra suaukoję ne pirmą šį milijoną, bet jau kelis, jei įskaitysime įruoštas koplyčias Romoje ir Washingtone, aukas Balui, religinei šalpai ar pasiutus siuntinius savo giminiams ir draugams. Yra vienas skirtumas, kad ten išleidžiamos visos aukos, o tuo tarpu LFondas naudoja tik nuošimčius, pagrindinio kapitalo neliesdamas. Linkėjo LFondui augti, o jo tvarkytojams nepavargti.

Gen. konsulei J. Daužvardienei, asmeniškai negalint dalyvauti, jos raštišką sveikinimą perskaitė pro-

gramos vadovė I. Pemkienė. Prieš patiekiant vakarienę, invokaciją sukalbėjo kun. A. Kezys, S.J. Jis pamėmė ištrauką iš švento rašto apie apokalipsę.

Po vakarienos scenoje pasirodė ANTRAS KAIMAS su savo satyriniais škieais. Čia buvo paliesti lietuviški reikalai, šeimos problemos, santykiai tėvų su vaikais ir kt. Publika aktoriams nepagailėjo plojimų. ANTRO KAIMO dalyviai: Algirdas T. Antanaitis, prievaizda, aktoriai – Romas Stakauskas, Jūratė Jakštytė, Vaigalė Kavaliūnaitė, Nijolė Sparkytė, Eugenijus Butėnas ir Juozas Aleksiusas.

Atsiklausus publikos, nauji nariai nebuvo skelbiami. Tik programos pravedė pristatė kelis stambesnius aukotojus įgalinusius užbaigti pirmąjį milijoną ir pradėti antrąjį.

Pabaigai žodį tarė valdybos pirm. ir LFondo steigėjas dr. A. Razma. Jis džiaugėsi tais, kurie Fondą rėmė ir remia ne tik materialiai, bet ir moraliai. Dėkojo visiems aukotojams ir tai spaudai, kuri Fondo idėją remia ir teisingai pristato lietuvių visuomenei. Nusiskundė, kad pastaruoju metu, kai kuri spauda nepagrįstai puolė LFondo vadovybę ir net asmenis. Tos spaudos sukeltas erzelis, netik nesužlugdė LFondo, bet jam padėjo. Šiais metais tik per pirmus 10 mėn. gauta aukų 120.000 dol., ko nebuvo pasiekta nė vienais metais. Lietuvių Fondo gautas pelnas yra skiriamas lietuvių švietimo ir kultūros reikalams. Lietuvių kultūriniai reikalai metai iš metų daugiau yra remiami, o ateityje tos sumos tik didės ir nesudarys veikėjams finansinių problemų.

Apgailestavo, kad didelis Fondo rėmėjas, ilgametis valdybos vicepirmininkas be vaju vedėjas A. Reklaitis negali dalyvauti šio vakaro šventėje, nes staiga susirgus žmonai, liko budėti prie jos lovos ligoninėje.

Vajeaus komitetas suorganizavo vertingą loteriją. Aukotojai buvo: dr. A. Razma – dail. V. Vaitiekūno kūrinį-paveikslą, dail. A. Petrikonis savo kūrinį-paveikslą ir V. ir S. Janulaičiai šampano dėžę.

Pasibaigus kalboms ir vakarienei jaunimo orkestras VYTIS, vadovaujamas Liūto Dargio, viliojo visus šokiams.

Clevelando State Universiteto moterų tinklinio rinktinė su atsarginėmis. Pirmos eilės sėdi iš kairės: Kathy Vavadaite, Rita Čyvaite, Jan Bobal, Clarice Johnson, Jan Balala, Audria Hisinsky, Jana Zakova, Danutė Sušinskaitė, Sue Werner, Antroji eilės stovi: Lynn Brinkman, Jana Sindelar, Donna Terbizan, Terry Hazucha, Linda Kocovar, Virginia Frohwerk, Sue Hlavacek, Eglė Giedraitytė (kapitonė), Julija Staškūnaitė, Julie Dougherty ir trenerė Marsha Foth.

CLEVELANDO STATE UNIVERSITETAS LAIMI APYAGARDOS PIRMENYBES

RYTAS BABICKAS

Kai daugelis Š.A. Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos klubų didžiulį turėdami savo komandose Amerikos universitetų žvaigždžių, Clevelando State Universitetas gali didžiulį turėdami savo tinklinio rinktinėje turėdami visą eilę Clevelando LSK žaibo žvaigždžių.

Iki šiol Clevelando State Universitetas nepajėgė patekti į jokią visų JAV-bių universitetų baigmines varžybas. Šiais metais CSU moterų tinklinio rinktinė laimėjo Vidurio Vakarų Apygardos pirmenybes ir gruodžio 12-14 vyksta į Portland, Oregon, kur įvyks baigminės varžybos.

Kelias į laimėjimą nebuvo lengvas. Ohio universitetų tinklinio sezonas prasideda rugsėjo gale, tad beveik nuo pat pirmos mokslo dienos vyko rimtos treniruotės. Keturis kartus savaitėje, po porą valandų, merginos padėdavo knygas ir imdavo tinklinio kamuolį, o vakarais dar kartą savaitę žaibo treniruotė! Tai nemažas darbo krovinys, turint galvoje, kad ne viena iš jų dar turi įvairias pareigas lietuviškoje jaunimo veikloje.

Visgi sunkus darbas retai lieka neatlygintas. CSU tinklininkės sezoną baigia geriausiu rezultatu visoje Ohio valstijoje, laimėdamos 14-ą rungtynių, pralaimė-

Apdūmojimai...

(Atkelta iš 1 psl.)

sovietinės visuomenės užgimimo valandas. Tai sovietinės ponios, įsisupusios į brangius kailius, tai puikiai apsirengę biurokratai, mąslūs ir majestotiški akademikai, palinkę (kaip caro Rusijoje) po savo medalių ir ordinų svoriu kariškai, puošniai bet neskoninagai apstatyti aukštųjų pareigūnų kabinetai, ir grožio priežiūros salonai, ir veržimasis į savo automobilį, ir pastanga turėti savo 'dačą'.

Smulkiaburžuazinės visuomenės atributai padėti kaip ant delno. Šitokia visuomenė gali būti patenkinta savimi ir aplinka. Šitokia visuomenė visad išduos ir atmes efemeriškas svajones apie asmenis teises, apie idealus. Ir nuostabu galvoti, kad suburžuazinta sovietinė visuomenė nejuokiamis tampa santvarkos ramsčiu. "Proletariato diktatūra" remiasi naujos sovietinės buržuazijos pritarimu, jos susitartinimu su sovietiniu režimu!

Apdūmojimai ties fotografijomis, kurias gabus fotoautorius parvežė iš vis mažai suvokiamo režimo šalies, padeda atrasti sprendimų apie marksistinio mokslo aboslūtų degeneravimą Sovietų Rusijoje.

damos tik vienas, ir į Ohio valstijos pirmenybes Dayton vyksta kaip favoritas. Tačiau vieno minuso sistema vykdomame turnyre CSU sužaidžia vienas blogas rungtynes prieš College of Mt. St. Joseph iš Cincinnati ir lieka trečioje vietoje. Ohio State U. laimi pirmą vietą.

Atrodė, kad visos pastangos nuėjo niekais, nes į apygardines pirmenybes automatiškai patenka tik pirmas dvi vietas laimėję universitetai.

Midwest Association for Intercollegiate Athletics for Women (MAIAW) sudaro mokyklos iš šešių vid. vakarų valstijų — Illinois, Indiana, Michigan, Ohio, West Virginijos ir Wisconsin. Į apygardiens pirmenybes yra kviečiama 16-ka komandų, todėl lieka dar keturios vietos valstybiniuose turnyruose pirmas dvi vietas napaėmusiems universitetams. Padavus pavyzdį, CSU buvo priimtas į šias pirmenybes.

Į Western Michigan Universiteto patalpas, Kalamazoo, Michigan, lapkričio 21-ą dieną suvažiuosiu komandų tarpe net keturios Big Ten mokyklos — Ohio State U., U. of Wisconsin, Michigan State U. ir U. of Illinois. Pastarasis atsiveža dvi komandas, vieną iš Urbano, kitą iš Chicagos (U. of Illinois Chicago Circle Campus, anksčiau buvęs Navy Pier).

Pradiniuose žaidimuose Cleveland State pateko į tą pačią grupę kaip ir Chicago Circle komanda, kuri šį sezoną yra laimėjusi 25-kias rungtynes iš eilės ir laikoma šių pirmenybių favoritu. Tačiau CSU komanda, po nesėkmės Dayton, truputį pakeitusi savo žaidimo sistemą, greit visiems parodė, kas iš tikrųjų yra favoritas. Savo grupėje CSU laimėjo pirmą vietą, nugalėdama Chicago Circle 10:14, 15:9, 15:2 ir sunaikindama Michigan State U. 15:1, 15:4 ir Marshall University (W. Virginia) 15:7, 15:0.

Baiginiame rate CSU nugalė Michigano valstybės čempioną Calvin College 15:5, 15:1 ir pusfinalyje vėl susitinka su Chicago Circle. Tai bene svarbiausios šių pirmenybių rungtynės. Pirmą setą lengvai laimi clevelandietės 15:5; antrame sete po labai permainingos kovos pasibaigia laikas CSU vedant 14:12. Finale CSU susitinka su Illinois State U. kurį nugalė 15:9, 3:15, 15:10, tuo pasiekdamos MAIAW čempionatą.

Trys pagrindinės CSU rinktinės kirtėjos yra Rita Čyvaite, Eglė Giedraitytė (kapitonė) ir Julija Staškūnaitė. Ketvirtą poziciją dalinasi Danutė Sušinskai-

tė su Susan Hlavacek. Kėlėjom žaidžia Audria Hishinsky ir Jana Sindelar; abi taip pat dalyvauja ir žaibo tinklinyje, nors viena ukrainietė, kita čekė. Rinktinės trenerė — fizinio auklėjimo mokytoja Marsha Foth. Sekantis žingsnis — visų JAV-bių universitetų baigminės pirmenybės, kuriose dalyvaus 24-rios komandos. Sunku spėlioti apie laimėjimo galimybes, ir mūsiškėms tenka tik palinkėti sėkmės.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

New Yorko choras 'Perkūnas' koncertavo Bostone

Šįmet lapkričio 24 dieną, So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubu salėje Vyrų Choras "Perkūnas" iš New Yorko išpildė koncertinę programą Lietuvos Kariuomenės minėjime. Iš pasikalbėjimo su choro dalyviais teko sužinoti, kad choras jau egzistuoja keliolika metų. Šį vyrų chorą įsteigė buvęs operos solistas Vladas Baltrušaitis 1961 metais ir jam vadovavo virš keturių metų. Baltrušaičiui išvykus į Chicago, choro dirigentu buvo pakviestas Vytautas Strolia, gerai pažįstamas bostoniešiams, nes jis čia studijavo New England konservatorijoje fagofą ir kitus muzikos dalykus, ir konservatoriją baigė. Choras turi 40 asmenų dalyvių, kurie vieną vakarą savaitėje atiduoda choro repeticijoms. Profesijų atžvilgiu choras yra sudarytas labai įvairiai: nuo medicinos gydytojų ir inžinierių, iki valdininkų ir biznierių, chorą sudaro dainos mylėtojai. Choras turi savo valdybą, kuri yra renkama, ir ji turi sprendžiamą balsą programą parenkant. Choro nuolatinė repeticijų vieta yra tėvų pranciškonų Kultūros židinyje, kur vyksta choro repeticijos ir susirinkimai. Choro dabartinis pirmininkas yra Karazinas, o savo choristų tarpe choras turi solistą bosą Citvarą, kuris yra dainavęs Nacionalinėje operoje Brazilijoje, ir jauną stu-

dentą Tutiną, kurį choras išleido mokytis balsą lavinti, kad vėliau turėtų sau solistą. Daug choristų jau dainuoja eilę metų, kai kurie yra buvę okteto ar kvarteto nariais.

Savo koncerte choras išpildė 17 dainų. Pradėjęs "Ramovėnų maršu" — muzika E. Gailevičiaus, rengėjam pagerbti, choras dainavo: "Oi toli, toli" — liaudies daina, harmonizuota T. Brazio, "Jau pravertos dvare stonios" — Grauzinio, "Užaugo berzelis", liaudies daina harmonizuota J. Stroliaus, "Keturi vežimo ratai" — J. Stroliaus, "Pražydo jazminai" — A. Gečio, "Augo kieme klevelis" — liaudies daina harm. J. Karoso. Daina, daina — J. Gaidelio, "Kur bėga šėsupė" — A. Kačanausko, "Saltyšius" — liaudies daina harmonizuota J. Gaidelio, "Rudenėlis" — Šimkaus, "Gyveno sau baritonas — O'Hara (solo partiją čia atliko G. Rajekas). Po pertraukos choras dainavo ištraukos iš operų: Rigoletto V. Verdi, Olav Trygvason Ed. Griego, Užburtoji Fleita Mozarto, (solistas S. Citvaras), "Žvirblis" — Dvoržako ir Hoffmano pasakos Offenbacho (solistai: Tutinas, Citvaras, Česnavičius, Dulkė ir Daugirdas). Šią visą programą choras išpildė mintinai. Nežiūrėdamas į gaidas dirigavo Vytautas Strolia ir jo asistentas V. Daugirdas.

Chorui kai kurias dainas fortepijonu palydėjo Vytenis Vasyliūnas, ypač duodamas muzikinę atramą operinių dalykų išpildyme, kur fortepijonas pavaduoja orkestrą.

Choro dalyviai neturi pastatytų balsų, bet jų sudainavimas esąs geras. Matyti jie yra paskyrę daugelį valandų tokiam susidainavimui išgauti. Gera yra jų dīcija: taria aiškiai ir tiksliai kiekvieną žodį. Pabrėžtinai dirigento mostas: Vytautas Strolia turi gražų mostą, kuris aiškiai parodo įstojimus balsams, bei gerai chorą valdo. Stebėtis reikia jo atmintim, tiek dalykų išdiriguoti, net nepažvelgus į gaidas. Solistas S. Citvaras turi minkštą, sodrų bosą, kurio yra malonu klausytis. Bendrai programa yra parinkta skoningai: pradžioje liaudies dainos ir individualūs lietuviai kompozitoriai, gale — svetimtaučiai. Ypač gražiai praskambėjo choras iš Rigoletto operos, kur niekšai eina pavogti seno Rigoletto dukterį. Tai beveik bus geriausias nusisekęs veiklas iš visos programos.

Malonu, kad New Yorkas turi savo chorą ir kad mes jį, čia Bostone sulaukėme. Išlaikyti bent kurį didesnį vienetą yra sunku, ypač sunku yra išlaikyti chorą, kuris yra dirbamas be atlyginimo ir aukojant savo laisvalaikį. Deja, So. Bostonas jau choro nebepatiria. Džiaugiamės išgirdę kaimyninio New Yorko chorą, ir linkime jam sėkmės, choristams ištvermės ir darbo.

Elena Vasyliūnienė

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ISTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi maitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminėms. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

- ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street — 435-1654
- BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street — 342-4240
- BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue — 467-6465
- BUFFALO, N. Y. — 701 Fillmore Avenue — 895-0700
- CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue — 486-2818
- CHICAGO, ILL. — 1855 West 47 Street — 376-6755
- CHICAGO, ILL. 60629 — 2608 West 69 St. — 925-2787
- CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue — 771-0696
- DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue — 365-6780
- FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres, Rt. 9 — 363-0494
- HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue — 365-6740
- HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Avenue — 249-6216
- LOS ANGELES, CALIF. — 159 So. Vermont Avenue — 385-6550
- NEWARK, N. J. — 378 Market Street — 642-2452
- NEW YORK, N. Y. — 78 Second Avenue — 674-1540
- NEW YORK, N. Y. — 141 Second Avenue — 475-7430
- PHOENIX, Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy. — (602) 942-8770
- PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue — 769-4507
- RAHWAY, N. J. — 47 East Milton Avenue — 381-8800
- SILVER SPRINGS, Md. 20910 — 961 Bonifant St. — (301) 587-5777
- SOUTH RIVER, N. J. — 41 Whitehead Avenue — 257-6320
- SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street — 475-9746
- TRENTON, N. J. — 1152 — Deutz Avenue — 392-0306
- UTICA, N. Y. — 963 Bleeker Street — 732-7476

WAREHOUSEMEN
Must be able to operate material handling equipment, and be familiar with warehouse operations. 3 years experience required.
Apply in Person
AMERICAN RUBBER PRODUCTS CO.
692 Alpha Drive
Highland Hts., Ohio 44143
(86-90)

NEW PLANT
IMMEDIATE OPENINGS
FULL AND PART TIME
MACHINISTS
MACHINE SHOP
FOREMAN
MILLING MACHINE
OPERATORS
TURRET LATHE
Company paid Blue Cross, CMS, holidays, vacation.
Apply in person
Monday thru Friday
9 a.m. to 4 p.m.
DOSSERT
CORPORATION
500 CAPT. NEVILLE DR.
WATERBURY, CONN. 07605
(88-90)

OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP
For a 250 bed accredited hospital
REGISTERED NURSES
For all services and all shifts.
Excellent starting salary. Differential for evening and night shifts.

Also
LABORATORY
TECHNICIANS
NUCLEAR MEDICINE
TECHNICIANS
REGISTERED X-RAY
TECHNICIANS

Challenging opportunity to work in a community oriented hospital and participate in a progressive program of patient care. Excellent starting salaries commensurate with training and experience. Liberal benefit program and free lighted parking.

Sent resume to:
DETROIT OSTEOPATHIC
HOSPITAL
12523 3rd Ave.
Detroit, Michigan 48203
313-869-1200 Ext. 43
(90-2)

FULL TIME
ELECTRONIC ASSEMBLERS
WANTED
Experienced in soldering and printed circuits. Board assembly required.
EASTERN ELECTRONICS
MANUFACTURING CORP.
42 Nelson Street
East Hartford, Conn.
203-528-9821
An Equal Opportunity Employer
(90-92)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepaspaudinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

SUKAKTUVINIAI METAI

ALT S-gos pirm. E. Čekienės žodis Detroito skyriaus 25 m. minėjime 1974 m. gruodžio 1 d.

Po dvidešimt penkių gyvenimo metų išeivijoje, minime jau didžiai reikšmingas tautos kilimo, laimės, kančios, mirties ir kovų už laisvę bei organizacijų nuėto kelio sukaktis, kurių prasmė yra ne tiek prisiminti įvyki, kiek suprasti jo prasmę, kuri suteiktų jėgų ateičiai, stiprintų mūsų dvasią ir, kad praėjusieji patyrimo gairėmis nužymėtas sukaktuvinis kelias rodytų kryptį tolimesnių siekimų įgyvendinimui.

Šie 1974-ji metai, ypač mums Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai yra neeiliniai sukaktuviniai metai, kurių bėgyje Sąjungos nariai ėmėsi iniciatyvos paminėti 1-ji Lietuvos valstybės prezidentą Antaną Smetoną jo 100 metų gimimo sukakties proga, o dabar minime ALT S-gos 25 metų nepalaužiamo ryžto, sunkaus visuomeninio darbo ir pasiūlyto Lietuvai veiklos nueitą kelią, bet eiti pradėtą ir dideliais darbais nužymėtą daug anksčiau, negu prieš 25 metus, kada ji pasivadino Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, susijungus kelioms tautinės minties organizacijoms į vieną, stiprią, gausingą, nes tik vienybėje įmanoma atlikti didesnius darbus.

Pirmuoju pirmininku išrinko advokatą Antaną Olį, kuris aktyviai reikšėsi lietuvių ir amerikiečių politikoje. Jo pastangomis Lietuvos vardas ir ją iškūrusi tragedija — sovietinė okupacija skambėjo įmanoma atlikti didesnius darbus.

Dabar, minint sidabrinį jubiliejų, tos garbingos, bet sunkios pareigos teko man, devintajai ALT S-gos pirmininkei. Sunkios, nes tautinės minties žmonės nuo pat atgimimo laikų už Lietuvos laisvę yra paaukoję daug savo darbų palikę didį įnašą išeivijos, o taip pat ir mūsų organizacijos istorijoje pasitraukdami į amžinybę, paliko mums ir didį liūdėsį bei kūrybinį nuostolį, o tai kelia rūpestį dėl mūsų ateities. Tačiau, jų pavyzdys, atlikti darbai kartu su jais nedingo, bet įpareigojo mus, gyvuosius testis toliau jų darbus.

Nors paskutiniui laikui nebemadinga kalbėti apie praeitį, bet ant praėjusių turtų pamatų daug lengviau kurti dabartį ir statyti naujus ateities rūmus.

ALT S-ga su pagalba žvelgia į praeitį, gerbia praeitį, nes iš jos išaugo Lietuvos tautos ir veikiančios Lietuvos Sąjunga yra nuomėnė, kad kaip tautos vienybė yra nepriklausomybės pagrindas, taip organizacijos narių vienybė yra jos veik-

los pagrindas, todėl savo planų bei uždavinių vykdyme visais galimais būdais to siekia.

Per ketvirtį šimtmečio ALT S-ga aktyviai ir nuširdžiai reiškiasi remdama kitų institucijų bei organizacijų darbus, didelį tačiau įnašą tautos istorijai paliks ir vien savo narių pastangų dėka kartu su Vilties Draugija leidžiant laikraštį Dirvą ir su Korp! Neo-Lithuania žurnalą Naujoji Viltis, kurie jungia mus tautiniams plačių pokyčių tikslams, ugdo tautinį susipratimą, kurio dėka ALT S-ga eina planingu visuomeninės, politinės, kultūrinės bei ideologinės veiklos keliu, išleidusi prezidento A. Smetonos, kurio visas gyvenimas buvo tampriai surištas su lietuvių tautos ir valstybės gyvenimu, monografiją.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas, daugiausia Sąjungos narių sudėtomis lėšomis išleido "Laisvės Kovų Dainos" partizanų kūrybą ir anglų kalba informacinį veikalą "Lithuania 700 Years" svetimųjų pareikalavimui nesibaigiant, net tris laidas, viso 3500 egz., ir jau tik leidykloje keletas tėra, o pareikalavimas nesibaigia.

Šios ALT S-gos 25 metų sukakties atžymėjimui leidžiama "Tautinės minties kelių" istorija, kuri ateinančioms kartoms bylos apie mūsų rūpesčius, nuveiktus darbus ir įnašą į lietuvių tautos istoriją. Jos paruošimu sutiko rūpintis mūsų darbštūs ir pareigingi istorikai pasidalinę atskirais laikotarpiais. Didžiausią darbo dalį įsipareigoję prof. J. Puzinas, prof. J. Jakštas, prof. B. Nemickas, J. Švoba, V. Abratis ir A. Juodvalkis.

Tie visi atlikti ir pradėti Sąjungos darbai yra kartu ir jūsų skyriaus vispusiško įnašo dalis, už ką Sąjungos valdybos vardu reiškiu nuširdžią padėką ir tikiu, kad kiekvienas narys bus ir toliau tiek sąmoningas, pareigingas, darbštus bei aktyvus, tartum nuo jo vieno priklausytų visos organizacijos veikla, nes tik bendromis jėgomis įmanoma daugiau nuveikti.

Todėl šiandien, iškilmingai apvainikuojant Jūsų

'Pirmyn' choras, vadovaujant muz. K. Steponavičiui, sukaktuviniame bankete atlieka trumpą meninę programą. Priekyje sol. A. Brazis.

V. Noreikos nuotrauka

LAIKO ŪKANOS NENUTILDĖ 'PIRMYN' CHORO PER 65 METUS

JURGIS JANUŠAITIS

Lietuviška daina svečių šalyse lietuvių ramino, guodė ilgesio valandomis, sunkiausiomis gyvenimo akimirkomis. Lietuviškoji daina ilgus metus skambėjo ir dabar tebeskamba susibūrimuose, koncertuose, šventėse. Lietuviškoji daina buvo ir yra viena iš priemonių, palaikyti lietuviškąją gyvastumą, burti lietuvių į choras, į kultūrinės veiklos vienes.

Ypė tai gerai suprato senoji lietuvių išeivija. Ji įsteigė ir išlaikė dešimtmečius bažnytinius choros, ansamblius, kurie savo ruožtu atliko didelę lietuvių saugojimo misiją.

Šiandien, reikia pripažinti, chorų gretos retėja. O tai didelė žala. Drauge su pasididžiavimu gerimės tais choralais, kurie pergyvenę daug ūkanotų dienų, pralaidę neskėmių, iki šiol išliko kūrybingi ir kurių daina šiandien tebeskamba svečių šalyse.

Vieną iš tokių chorų turime — Chicago lietuvių chorą PIRMYN. Šiais metais jis švenčia savo šešiasdešimt penkerių metų veiklos sukaktį. Graži, prasminga sukaktis! Ilgas nueitas kelias su daina. Metų grandinė retino choristų eiles, tačiau išvirstančių stulpų

skyriaus sidabrinį jubiliejų, per tą laiką įdėtas pastangas ir jų vaisius, man tenka maloni pareiga pasveikinti jo steigėjus, visus narius ir palinkėti ir toliau likti ištikimais savo idealams, neatsilikti nuo pirmųjų mūsų tautos pirmatūjų, kurie vedė Lietuvą per jos priešų klaidingas pinkles per tamsą ir nežinią ir, nepraradę vilties bei ryžto, atvedė į laisvę ir nepriklausomybę. Tuo keliu einant linkiu nepavargti ir nenu-stoti vilties!

vietas buvo statomi nauji stulpai. Ir taip metų metais. Šiandieną gerimės šio choro darbais. Su pagarba mi-

Muzikas Kazys Steponavičius, vadovaujantis 45 metus Chicago lietuvių chorui 'Pirmyn' choro šešiasdešimt penkerių metų sukaktuviniame bankete tarė padėkos žodį.

V. Noreikos nuotrauka

nime tuos žmones, kurie savo dalį gyvenimo skyrė dainai ir Pirmyn chorui.

Pirmyn choras įsteigtas 1909 metais. Jam metų savartoje yra vadovavę P. Sarpalius, S. Staniulytė-Čerionė. O nuo 1929 metų prie choro Pirmyn vairo atstojas stiprus, nepalaužiamas energijos vyras, maestro Kazys Steponavičius. Ir su mažomis išimtimis, šis vyras chorui išdirigavo keturiasdešimt penkeris metus.

Keturiasdešimt penkeri metai su daina ir dainininkais! O kiek širdies, meilės dainai, aukos maestro yra atidavęs. Ir taip iš širdies norėtum šuktelėti dideliu dėkingumo šauksmu. O linkėjimas — maestro ištvėrk dar ilgus metus.

Pirmyn choro nueitas kelias ilgas, įmintos pėdos į kultūrinius plotus gilios.

Choras Pirmyn veržlus. Jis keliavo JAV ir Kanados keliais, skubėdamas į lietuviškas kolonijas, duodamas aukšto meninio lygio koncertus. Pastatė arti penkiasdešimt operėčių, keletą operų, Chicago Tribune festivalyje laimėjo A klasės pirmąją vietą.

1938 metais veik visą vasarą praleidžia mūsų mieloje tėvynėje Lietuvoje, duodamas net dvidešimt šešis koncertus Kaune, Vilniuje, Klaipėdoje, Palangoje. Turėjęs malonią progą Pirmyn' chorą ir daugelį choro dalyvių susipažinti anos viešnagės metu. Menu, koks buvo išvalgis, energingas maestro K. Steponavičius. Kokios mielos lietuvių tės, koks jų nuoširdumas, kokie šaunūs vyrukai. Palangos šiluose aidėjo jų dai-

nos, Baltijos jūra ošdama nešėsi Pirmyn choro dainų garsus į tolius, į pasaulį. O koks nuostabus džiaugsmas buvo neprikli. Lietuvos lietuviui, besiklausant mūsų brolių iš užjūrio gražių, skambančių dainų. Menu ir Algį Brazį, iki šiol išlikusį Pirmyn gretose.

Sugrįžkime Chicagon, į dabartį. Štai kelinti metai lietuviškoje scenoje naujos premjeros, naujos nuotaikinos operetės. O choristų gretose kelios lietuvių generacijos. O pobūviuose visada Algio Brazio tvirtas tėvelis, vienas iš pirmųjų choristų Pirmyn chore.

Graži generacijų jungtis, sutartinas darbas š.m. lapkričio mėn. 2 d. Chicagoje, Chateau Bel Aire puošnioje salėje, suruošiant Pirmyn choro 65 metų jubiliejinį banketą. Ta proga ypatingai gražiai ir išskirtinai buvo pagerbtas šio choro ilgametis dirigentas, išvadovavęs chorui 45 metus, maestro Kazys Steponavičius.

Dalyvių apie 400. Visu kartų. Kalbėjo lietuviškai ir angliškai, bet visi gerėjosi Pirmyn darbais. Oficialioje akademijoje JAV ir Lietuvos himnus sugiedojo K. Mileriūtė-Lindquist ir Algis

Brazis. Garbųjį svečią maestro K. Steponavičių ir svečius pasveikino Pirmyn choro pirmininkas A. Brazis. Dan Kuraitis, senas dirigentas K. Steponavičiaus bičiulis, išsako šio vyro nuopelnus ir kviečia išgerti šampano tostą už jo ir Pirmyn choro sveikatą. Nuaidi ilgiausių metų linkėjimai. Prideramai rimta, progai tinkama malda sukalba kun. P. Činikas. Į sveikinimų pluoštą pirmieji jungiami Lietuvos general. konsulės Juzės Daužvardienės, muz. J. Žilevičiaus. Trumpa, prasminga Pirmyn choro veiklą išsako inž. Antanas Rudis, šiltai vertindamas šio choro įnašą į mūsų kultūrinį gyvenimą. Apie garbės svečią, muz. zkazį Steponavičių, kalba visuomenininkė Marija Rudienė, išryškindamas jo meilę lietuviškajai dainai, ryžtą ir ilgą ištvermę.

Trumpas, bet toks nuoširdžiai atviras, dėkingas padėkos žodis paties kaltininko muz. K. Steponavičiaus. Ilgi plojimai palydi jo žodį, darbus ir ryžtą ateičiai.

O nuotaikoms pajvairinti Pirmyn choras, vadovaujamas paties dirigento, akompanizavo Modestienei, solo partijas atliekanti Kristina Mileriūtė Lindquist ir Algirdui Braziui, padainavo keletą iš operėčių ištraukų. Pirmyn choras savo miela dirigentą ir vadovą apdovanojo dovanomis, gi jo gyvenimo palydovę poniją A. Steponavičienę papuošė gėlių žiedais.

Ilgokai dar gyvenome giedria, šventiška šių sukaktių nuotaika. Daug asmeniškų sveikinimų muz. K. Steponavičiui. Jis po tokios sunkios ligos, vėl kėlėsi kaip tvirtas lietuviškas ažuolas ir su didele viltimi darban stoji, kad Pirmyn choras dar ilgus metus džiugintų Chicagos, o drauge ir Amerikos lietuvi.

Pirmyn chorui, jo valdybai, choristams ir mielam maestro K. Steponavičiui už atliktus darbus, ištvermę priklauso lietuvių nuoširdi padėka ir linkėjimas — dainuokite svečių šalyje dar ilgus metus.

DIE MAKERS
Experienced in small progressive dies only. Union shop. All benefits. No automotive work. No lay offs.
105 year old company.
SUPERIOR SEAL & STAMP CO.
1401 VERNON
DETROIT, MICH.
An Equal Opportunity Employer (83-90)

ILGIAUSIAI IŠLIEKANTI DOVANA!

Kalėdų dovanoms išleidžiama daug pinigų mažaverčiams daiktams, o kodėl nepasirinkti niekada savo vertės neprarandančių dovanų?

- LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 36 tomai (šios dienos vertė apie \$600.00) parduodama tik už \$299.00
- VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai (šios dienos vertė apie \$60.00) parduodama tik už \$25.00
- MŪSŲ LIETUVA, 4 tomai (šios dienos vertė \$100.00) parduodama tik už \$42.00
- ENCYCLOPEDIA LITUANICA (Lietuvištinė Enciklopedija anglų kalba), 6 tomai (šios dienos vertė \$200.00) parduodama tik už \$120.00

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, U.S.A.
Telefonai: darbo metu (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania kviečia visus korporantus su šeimomis, draugais ir pažįstamais į

NAUJŲJŲ 1975 METŲ SUTIKIMĄ CHICAGOJE

1974 m. gruodžio mėn. 31 d.

LIETUVIŲ TAUTINIUOSE NAMUOSE

6122 SO. KEDZIE AVE.

Telef. 778-9878

Vietos rezervuojamos ir pinigai sumokami iki gruodžio mėn. 21 d. pas Bronių Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629, telef. 778-7707.

Didžiausias kailių pasirinkimas pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

A.A. Juliaus Smetonos laidotuvės Clevelande

PRANAS KARALIUS

Š.m. lapkričio mėn. 23 d. ištiktas staiga ir fatališko kraujo indų sprogimo smegenyse (gydytojų terminologija — celebral hemorrhage grade 4) išvežtas į Šv. Vincento ligoninę, samonės neatgavęs lapkričio 28 d. mirė Lietuvos Prezidento A. Smetonos sūnus Julius Rimgaudas Smetona. Nors stipri širdis sportiškai užgrūdintame kūne dar plakė tas kelias beviltiškos agonijos dienas, bet medicinos pagalba buvo bejėgė išgelbėti jo gyvybę.

Velionis paliko giliam nuilūdimui savo mylimą žmoną Birutę ir tris sūnus — muzikos profesorių Antaną, pianistą — studentą Vytautą ir vienuolių priežiūroje gyvenantį Juozą. Skaudžiai pergyveno ankstyvą vienintelio savo brolio mirtį sesuo Marija Valušienė ir teta p. J. Tubelienė, kiti velionies giminių, bičiulių ir bendros kovos draugai. Likimo buvo lemta, kad Julius turėjo mirti tais pačiais metais, kada visi laisvojo pasaulio lietuviai pagarbiai minėjo jo tėvo buv. Lietuvos prezidento, 100 metų gimimo sukaktį. Taip pat simboliškas sutapimas pastebėtas: kovos

už laisvę vėliavą nešti drašiai ir ryžtingai perima Simas Kudirka...

Lapkričio 29 d. Flynn laidotuvių koplyčioje gausiai susirinkę Clevelando lietuviai ir nemažas skaičius kitų tautybių amerikiečių atsisveikino su velioniu. Akta pravedęs Jaunutis Pijus Nasvytis supažindino su velionies biografija, prof. A. Augustinavičienė, Birutės Smetonienės sesuo, jautria kalba apsakė velionies asmenybės bruožus, J. Tubelienė pasidalino atsiminimais apie Juliaus vaikystę ir jaunystės laikus.

Organizacijų vardu atsisveikinimo kalbas pasakė: A. Laikūnas — ALT vardu, F. Mackus — Teisininkų dr. jos, P. Šatkauskas — konservatorių klubo, šaulys Kazakevičius šaulių kuopos, P. Karalius — Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės valdybos, Dr. A. Butkus — Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos, neolitu, anų, Vilties Draugijos ir Dirvos vardu, Pr. Razgaitis kitų organizacijų vardu. Mr. Rienhard John Birch Society vardu, pagerbdamas velionį, kaip buvusį skyriaus pirmininką ir uolų tos orga-

nizacijos narį, velionies našlei įteikė Amerikos vėliavą.

Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. B. Ivanauskas atkalbėjo maldas, Ramovėnų vyrų choras savo giesmėmis atsisveikino su savo pareigingu nariu. Garbės sargybą prie lietuviška vėliava apdengto karsto nešė uniformuoti šauliai ir šaulės, skautai, ramovėnai ir neolituantai.

Sekančios dienos rytą Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos egzekvijos ir gedulingos Šv. Mišios senomis apeigomis, lotynų kalba. Pamaldas pravedė kun. B. Ivanauskas asistuojant kun. A. Čekavičiui ir Prof. Kun. La Plante, Smetonų šeimos bičiuliui. Trumpą pamokslą pasakė kun. Čekavičius. Be to, dalyvavo kun. Kidykas, S.J. ir Rev. Ščepanski. Didingai ir graudžiai skambėjo apėginės pamaldų giesmės lotynų kalboje, giedojo ir vargonais grojo muz. Pr. Ambrazas ir jam padėjo Vc. Jurgelis, Al. Liutkus ir Br. Kazėnas. Lietuviškas momentui pritaikintas giesmės giedojo solistas Matulionis, N. Baziulienė ir Al. Liutkus. Ramovėnų choras diriguojo Jul. Kazėnui ir vargonais palydint Gen. Karsokienė pagiedojo 'Tėve Mūsų' ir 'Prailgo dienos, vargai apkarto'. Neseniai iš Rusijos išleistas žymus dirigentas ir muzikas ir Smetonų šeimos gerbėjas Boris Halip griaudžia smuiko muzika dar daugiau praturtino visą pamaldų grožį.

Laidotuvių procesija į Visų Sielų kapiens išsitiesė

PRASMINGA KALĖDŲ DOVANA

Tai Lietuvių Fondo išleisti Lietuvos 3-jų prezidentų ir karaliaus Mindaugo medaliai. Kai šiandien yra viskas labai pabrangę, medalius galite gauti sena kaina, būtent: 3-jų prezidentų — \$10.00 ir Mindaugo — \$12.50. Medalių dėžutė — \$2.50. Užsakant paštu, pridėti 75 c. pašto išlaidoms. Adr.: L. F., 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Illinois 60629.

myliomis. Suskaičiau arti 100 automobilių. Buvo šalta, bet skaisti, saulėta diena. Kapinėse po trumpų maldų atsisveikinimo kalbą giminių ir artimųjų vardu pasakė dr. Alg. Nasvytis, LKVS Ramovės vardu trumpą žodį tarė pirm-kas A. Jonaitis. Ramovėnai perdavė velionies našlei ir Lietuvos vėliavą, dengusią karstą. Lietuvos Himnui ir Marijos giesmei pabaigtos laidotuvių iškilmės.

P A D Ė K A

Padėkos Dienoje kreipius į visus mano geradarius, kurie laiškais, telegramomis arba žodžiu (telefonu) lengvino manęs užpuolimo skausmus ir išgastį.

Ačiū Dievui, kad mano nosies bei galvos kaulai nebuvu sulaužyti ir tik viena veido pusė dar dabar tebėra paraližuota, bet išvengta operacijos.

Tat reiškiau nuoširdžią padėką nors ir pavėluotai.

Atsiprašau, kad negaliu kiekvienam išreikšti padėką asmeniškai.

Giliai dėkinga

Ona Kajeckienė

• Dr. Stasys Jankauskas, gyv. Toledo, Ohio, Lietuvių veterinarijos gydytojų d-jos 25 metų paminėjime, kuris įvyks š. m. gruodžio mėn. 7 d. Jaunimo Centro kavinėje, padarys pranešimą apie draugijos atkūrimą ir jos veiklą Amerikoje.

Sol. Vaclovas Verikaitis dainuoja Rochestery lapkričio 9 d. Balfo rengtame koncerte, kuris praėjo dideliu pasisekimu ir publikai nepalaujamai prašant, solistas turėjo dar penkias dainas padainuoti. J. Jankaus nuotrauka

Palm Beach Lietuvių Klubo Floridoje valdybos ir Lietuvių Dienai rengti komisijos bendras posėdis R. Zotovienės rezidencijoje. Pirmoji Lietuvių Diena įvyks Juno Metodistų Bažnyčios patalpose 1975 m. vasario 15 d. Lietuvių Dienos metu bus surengta dailės ir meno išdirbinių bei gintaro paroda ir koncertas.

FLORIDOS LIETUVIAI

LIETUVIŲ KLUBO PARENGIMAI

Besitartinant šių metų pabaigai ir didžiosioms šventėms, Palm Beach Lietuvių Klubo Valdyba stipriai sujudė, atgaivino savo veiklą ir yra numaciusi surengti ištisą eilę parengimų. Šie parengimai turėtų pajavinti Palm Beach lietuvių kolonijos visuomeninį gyvenimą ir taip pat sudarys sąlygas visiems atostogaujantiems tautiečiams, kurie paprastai šiuo metu gausiais būriais užplūsta visus sau-

lėtos Floridos pakraščius, linksmiai ir nuotaikingai atšvęsti šventes, pilnai išlaikant visas lietuviškąsias tradicijas.

Gruodžio 24 d. yra rengiama tradicinė kūčių vakarienė puikioje First Federal Banko salėje. Vakarienei rengti yra sudaryta klubo narių — ponių komitetas: A. Požerienė, A. Papievienė, A. Biliūnienė, J. Jokubaitienė ir Juozaitienė.

Gruodžio 31 d. puošnioje Hollywood Inn didžiojoje banketų salėje Klubas rengia iškilmingą Naujųjų Metų sutikimą. Meninę šio vakaro dalį išpildyti yra pakviestos menininkės — solistė Juozė Krištolaitytė-Daugėlienė ir pianistė J. Rajauskaitė - Petrauskienė. Bus vakarienė, šokiai ir baras. Dalyvavimas asmeniui \$7.50.

Klubas valdyba pageidauja, kad visi norintieji tiek viename, tiek kitame parengime dalyvauti iš anksto šį savo ryžtą praneštų valdybos sekretorei Aldonai Biliūnienei — 1965 Holman Road, Juno, Fl. 33408 (tel.: 305-622-4835).

Sekančiame Palm Beach Lietuvių Klubo susirinkime, kuris įvyks š. m. gruodžio 14 d. 4 val. p. p. bus iškilmingai prisiminta Lietuvos kariuomenės šventė. Kalbą pasakys Martynas Jokubaitis. (jd)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues, Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Daug rankų didelę našta pakelia

(3)

VYT. ALANTAS

Žodis tartas minint Antano Smetonos 100 m. nuo jo gimimo ir 30 m. nuo jo mirties sukaktį Chicagoje, 1974 m. spalio 6 d.

Pradėdamas praktiškai vykdyti savo tautinės vienybės programą, Smetona dėliojo žingsnius gan atsargiai sakyčiau, net svyrudamas greičiausiai dėl to, jog suprato, kad ir labai aukšto idealo vardan negali iškart visų piliečių sukvieisti vienon pastogėn (nors tai yra kiekvieno politiko svajonė). Jei pasidarysi viršila ir versti versio piliečius žygiuoti pagal vieną komandą, nors tokios marširuotės tikslas būtų ir labai kilnus bei reikalingas, tačiau visų 'vienybinių' nepadarysi, o greičiau prisigaminsi ir nemaža 'antivienybinių'. Jei vienybės samprata piliečių neįsisąmoninta per auklėjimą, veltui šauksi tautą vienybės šventėn. Smetona tai gerai suprato ir visada pabrėždavo savo kalbose politinio auklėjimo ir persikūlimo reikala. Kitaip sakant, jo politinė doktrina tu-

ri labai ryškų pedagoginį atspalvį. Pagalios reikia ir tai pasakyti, kad Smetona, skelbdamas ir vykdydamas tautinės vienybės politiką, neišleido iš akių ir tos galimybės, jog demokratija esanti tik suspenduota, jog ją būsia galima grąžinti, kai tauta labiau subręstanti politiškai.

Nors tautinės vienybės srovė turėjo nemažą šalininkų bei pritarėjų, tačiau ji neįtraukė visų į savo tėkmę. Anot A.J. Greimo, tiek moralė, tiek ideologija esanti gerų norų formulavimas, o ne realybės konstatavimas. Buvo per trumpas laikas padaryti stebuklui: per keliolika metų tautos psichologinio perversmo nepadarysi ir idealios visuomenės pagal tam tikrą receptą nesukursi, jei ir aplamai kažin ar tokios visuomenės idealas yra pasiekiamas? Juo labiau, kad lietuvis iš pačios savo prigimties yra dinastinių pasinėšimų ir į bet kokius rėmus labai sunkiai leidžiasi įspraudžiamas. Politinis tautų auklėjimasis tiesiai šimtmečius ir niekad nėra užbaigiamas. Teisybė, Smetonos valdysenos metu partinės

tendencijos buvo gerokai apmalšintos, bet toli gražu nenuslopintos, ir į nepriklausomybės pabaigą jos vėl su liepsnojo partinių aistrų spektru.

Autoritetinė santvarka inėšė teigiamą srovę į nuometinės Lietuvos įsisūbavusių politinį gyvenimą, kraštas galėjo atsidėti ramiam kūrybiniam darbui ir iš tikrųjų visose srityse buvo padaryta didelė pažanga. Antano Smetonos idėjos nemirė lietuviuose ir lig šiol, tačiau, deja, mūsų nesujungė vienon glaudžion lietuviškon šeimon. Atsiradę sveltur mes, rodos, turėjome nepamiršti Didžiojo Vienybinių šauksmo vienyti, nes atrodė garbingiau toliau kurybiniam darbui ir iš tikrųjų visose srityse buvo padaryta didelė pažanga. Antano Smetonos idėjos nemirė lietuviuose ir lig šiol, tačiau, deja, mūsų nesujungė vienon glaudžion lietuviškon šeimon. Atsiradę sveltur mes, rodos, turėjome nepamiršti Didžiojo Vienybinių šauksmo vienyti, nes atrodė garbingiau toliau kurybiniam darbui ir iš tikrųjų visose srityse buvo padaryta didelė pažanga. Antano Smetonos idėjos nemirė lietuviuose ir lig šiol, tačiau, deja, mūsų nesujungė vienon glaudžion lietuviškon šeimon. Atsiradę sveltur mes, rodos, turėjome nepamiršti Didžiojo Vienybinių šauksmo vienyti, nes atrodė garbingiau toliau kurybiniam darbui ir iš tikrųjų visose srityse buvo padaryta didelė pažanga.

Antano Smetonos darbuotė šakojosi dviem kryptim: politinė ir kultūrinė, bet ga-

lutinėje išvadoje jos abi susibėga į vieną tautinės minties filosofiją. Tiek politinėje, tiek kultūrinėje srityje Smetona rėmėsi lietuvišku pagrindu, pabrėždamas reikalą kurti tiek savo kultūrą, tiek politinę santvarką iš savo medžiagos.

Atsimenu, pirmaisiais nepriklausomybės metais buvo madoje diskutuoti lietuvių tautos misijos klausimą. Mes nebeturėjome senosios imperijos galios, bet mūsų smegeninėse vis dar atsiliepdavo imperiniai užsimojimai pasiūlyti jėi ne kardu karo laukuose, tai bent plunksna kultūros plovuose. Mes rimtai nagrinėjome klausimą, kokia Lietuvos misija atgavus laisvę? 1919 m. prof. Stasys Šalkauskis išleido knygą Sur les confins de deux mondes, atseit, Ant dviejų pasaulių ribos, kur jis siūlė lietuviams kurti 'sintentinę kultūrą' iš vakarų ir rytų pradų, būtent, iš vokiečių savintis praktiškumą, iš lenkų stilios eleganciją, o iš rusų ar indų mistiizma.

Man jo teorija atrodė klaidinga, dirbtinė ir žeminanti lietuvi. Siūlymas kurti iš svetimų pradų kažkokį kultūros mišinį man atrodė ne kas kita, kaip reiškinys nepasitikėjimo lietuvių kūrybinio genijum. Sintetinės kultūros idėja turėjo šio tokio pasisekimo tuometinės ateitininkijos sluoks-

niuose, bet šiandien ir patys katalikų vadai sutinka ją 'neprigijus'.

Primindamas tą epizodą, aš norėjau pabrėžti, jog Smetona lietuvių kultūros kūrybos atžvilgiu buvo griežtai priešingos nuomonės. Teisybė, nuo medžiaginės vakarų kultūros Lietuva buvo gerokai atsilikusi, ir ne tik Smetonos, bet ir mūsų visų buvo noras kuo greičiausiai vakarus pasivyti, bet mes turėjome seną, originalią ir aukštą dvasinę Smetonos žodžių tarant, 'sielos' kultūrą ir mums nebuvo jokio reikalo belstis į svetimas duris skolintis 'kultūrinių radų'.

Antanas Smetona niekad netvirtino, kad mums reikėtų atsiriboti kinų siena nuo svetimų kultūrų — svetimom įtakoms jo laikais mūsų kultūrai buvo plačiai atidarytos durys — bet jis skeptiškai žiūrėjo į tuos anų meto mūsų intelektualus, kurie, prikišę ausį prie kabinetų raktų skylių, seka ką kepa svetimi dėsės ir iškeptus pyragaičius skuba patiekti ant lietuviško stalo patys didžiudamiesi esą labai pažangūs ir modernūs. Tokiu atveju lietuviams buvo paliekama 'garbė' tik uostyti ir gėrėtis svetimos kulinarijos patiekalais!

Atgavusi laisvę visa lietuvių tauta kryptelėjo į vakarus ir, sakau, mes visi no-

rėjom ko greičiausiai Lietuvą 'suvakarinti', t.y. padaryti ją vakarų civilizacijos valstybe, kaip, sakysime, Danija, bet tas civilizacijos įsisavinimas neturėjo kliudyti suklestėti mūsų tautinei, dvasinei kultūrai. Mes turėjome daug ko pasimokyti iš vakarų ir sėmėmės iš ten mokslą žinias riekučiom, bet kai Smetona reikalavo kurti iš savos medžiagos, jis turėjo galvoje tautos dvasinius šaltinius, iš kurių jis pats sėmėsi įkvėpimo kurdamas savo kultūros filosofiją ir iš kurių kvietė semtis ir savo tautiečius. Tad Smetonos politiko ir kultūrininko gyvenžiūros pagrindas lieka tas pats: statyti naująją kultūrinę ir politinę Lietuvą iš savos medžiagos.

ANTANAS SMETONA IŠ ARTI

Būdamas Lietuvos Aido vyriausiasis redaktorius, aš lankydavau prezidentą kas savaitę. Prie jo nelabai didelio kabineto galinės sienos stovėjo plati knygų spinta, ties ją stovėjo staliukas ir pora fotelių lankytojams. Man įėjus, labiausiai krisdavo akysna pats šeimininkas, sėdįs užsidėjęs akinius prie kito ties langu stovinčio mažo staliuko ir beveik pasislėpęs už knygų. Jo kabineto nuotaika tikrai būdavo (Nukelta į 6 psl.)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Balys Gražulis

MINDAUGINĖ LIETUVŲ VYTAUTO ALANTO VAIZDUOTĖJE

(2)

Vytautas Alantas
Sventaragis. Istorinis
romanas. Leidėjas Vil-
ties Draugijos Leidyk-
la. Aplankas Telesforo
Valiaus. I tomas 405
pusl., kaina 5 dol., kie-
tais viršeliais 6 dol. II
tomas 613 pusl., kaina 8
dol., kietais viršel. 9 dol.

VARA! VARA!

Taip aidai lietuvių karių
kovos šūkiai. Jie girdisi
'Sventaragyje' dažnai ir gar-
siai, nes progų jiems šaukti
apstu.

Be istorinių įvykių ar bui-
tinių vaizdų išryškinimo, be
svariosios turinio dalies, ro-
manui dar reikia teatralinių
mūšių scenų, nuotykių, pa-
slaptingų tamsių užkampių,
spalvingų dekoracijų. Be jų
istorinis romanas liktų isto-
rijos vadovėliu. Šių romano
puošmenų 'Sventaragyje' iki
soties. Sakyčiau, toms dory-
bėms V. Alantas nuo W.
Scott'o ar A. Dumas neatsi-
lieka nė per žingsnį.

Jau pačioje pradžioje su-
gužam į Baltojo Gaidžio
smuklę, "... žemomis, aprū-
kusiomis lubomis patalpa,
apšviesta pasieniais sukai-
šiotų dervinių deglių, ir tra-
škiai besikurenančios milži-
niškos ugnivietės, kur Eik-
šos tarnai kepė kepsnius
pasmeigę ilgais iešmais. Pa-
dūmavusi smuklė tvankė-
jo nuo midaus, alaus ir keps-
nių kvapo, plyšo nuo įkaitu-
sių, atsilapojusiomis krūti-
nėmis vyrų garsių kalbų ir
juoko". Jau vien šią ištrauką
perskaitę suvokiame esą kaž-
kur praeityje. O čia Baltojo
Gaidžio! Lyg iš Hauffo pasa-
kų ištraukta.

Vėliau dar užtinkame Tau-
raragio svetainę Kernavėje.
Tokią pat suodinę ir nesau-
gią. Tauraragio! Iš tiesų, ge-
resnio vardo svetainei ne-
sugalvotum.

Panašias landynes dar ra-
sime Rygoje ir Vokietijoje.
Bet jas paslaptingumu
nurungia raganės žiežulės
buveinė kalno oloje ir plė-
šiko Rudabardžio gau-
jos požeminės landynės eže-
ro saloje. Vėlgi kunigo Ku-
nuto išdinę po medžio stuob-
rių.

Plėšikų gaudymas, rikio
Kanto maišto nuslopinimas,
Sventaragio kelionė į kri-
vių žemę brolio ieškoti ir
jo pabėgimas iš Vosiliaus
nelaisvės, žinoma, tėra buta-
forija. Ten pat priskirti ga-
lima ir nuotykius Rygoje,
Niederlassungo pilyje, pa-
bėgimą iš Daumanto nelai-
svės. O taip pat ir išpūdingą
gaisrą girioje, arklių lenkty-
nes, mugės linksmybes ir

neretus pokylius laikytina
spalvinga dekoracija. Ir vi-
sa tai labai reikalinga. Nuo-
tų nuotykių romanas ne-
vien pagyvėja bet ir igauna
istorinį koloritą. Todėl 'Sven-
taragi' taip lengva skaityti,
taip sunku į šalį padėti.

Romane aprašoma ir kele-
tas mūšių. Vieni jų atsire-
mia į istorinius faktus, o ki-
ti yra rašytojo vaizduotės
vaisius. Visi jie, be to kad
vaizdžiai aprašyti, pilni dina-
mikos, dar ir informacijos
teikia — susipažįstame su li-
tuvių kariaunos šarvuote ir
kovos technika.

Taip per visą romaną skar-
di Vara! Vara! Dainuoja
kalavijai, zvimbja jietys ir
strėlės, dunda kirviai... Čir-
ka ant laužų kepsniai...

Dažnai nutinka, kad ra-
šytojas, susižavėjęs savo
vaizduote, priešininkų susi-
tikimus gerokai ištesia ir tuo
visą išpūdį sumenkina. Ta
nuodėmė V. Alanto pakal-
tinti negalima. Jo nuotykių
ir mūšių scenos glaustos,
taupiai aptariamios, todėl
dramatiškos ir neužmiršta-
mos. Štai Sventaragio dvi-
kovos magistro pilyje su ri-
teriu Rosenkrance pabaiga.
'Sventaragis' tos akimir-
kos ir laukė: jis žaibiškai
pašoko į šalį ir, kai vokiečio
kardas atsidažė į grindis,
smogė jam per palinkusį
kaklą. Atsiskyrusi nuo pečių
galva trinkelėjo ant grin-
dų, ir iš padiokešėjusio kū-
no kiūstelėjo kraujo čiukrė-
lė.

Svečiai apmirė. Vyskupas
mašinaliai dėlėjo kryžių ant
krūtinės. Magistras pašoko,
tiesdamas ranką į Sventara-
gį ir prasižiodamas kažką
sakyti, bet tuoj ir vėl susmu-
ko kėdėje.

Mirtinoje tyloje lietuviai
apleido puotų menę.

SKAMBA, SKAMBA KANKLIAI

J. Kralikauskas rašyda-
mas savo mindauginių roma-
nų seriją mėgino atkurti ir
to laiko kalbą. Vieniems tai
labai patiko, kiti skundėsi,
kad ta kalba apsunkina skai-
tymą. V. Alantas į tą
eksperimentą nesileido —
'Sventaragio' kalba yra da-
bartinė literatūrinė kalba.
Tiesa, nevisai literatūrinė.
Juk reikėjo sudaryti išpūdį,
kad šneka viduramžių žmo-
nės. Tą tikslą autorius pa-
siekia dialoguose sakinių su-
rupindamas, į visą kalbą pri-
smaigydamas senų, retų ir
dar negirdėtų žodžių. Vieni
išrinkti iš žodynų, kiti su-
rasti tarmėse, o dar kiti gal
paties nusikalti. Šios pastan-
gos romano kalbai duoda rei-
kiamą istorinį koloritą ir ją
gerokai praturtina. Ir to
priemonės panaudotos taip
vykusiai, jog skaitymo visai
neapsunkina. Iš viso, kalbos
sunkumas niekada nebuvo
V. Alantui prikišamas.

Mažą dalį tų retų žodžių
neiškėnčiu nenusirašęs.
'Kalstas, atsala, pasivaimė-
jo, žiojėjo, pavermė, (ėjo
paverme); stapas, stypla,
kliautis, padaira, imanumas,
ledijai, pagava, blausa, ga-
luoti". Kai kurie šių žodžių
atskirai paimti, be žodyno
neaiškūs, bet tekste jų pra-
smė abejonių nekelia.

Šalia tokių radinių dar su-
darytum ilgą sąrašą gražiaus-
sių tautinių vardų. Romane

veikėjų daug, vyrų ir mote-
rų, ir visi jie pasipuošę rink-
tiniais tautiniais vardais.
Jaunavedžiams nereikės po
kalendorius knistis savo
naujamiesiems vardams ieškant —
skaityk 'Sventaragi' ir rin-
kis.

Be jau minėtų naujovių,

*"Girdžiu aš kaip tauras mauroja tankynuos, --
Ir klausos su baime jo žvėrys visi.
Kai motina Saulė nusnūst nusileidžia,
Ir atgula mūs židiniuos Gabija apsigaubus, --
Tuomet aš girdžiu, kaip iš bokštų Kernavės
Nuaidi per kraštą, lyg tauro baubimas,
Valdovo trimtis. Ir klausos visi --
Didžiūnai ir žemės kniškiai susėdę
Prie savo namų židinių".*

Kankliuoja žygonis Džiū-
gas, o Švitrys jaunimą links-
mina kupletais:

*"Sventaragis taria žodį
Klausos seniai ir vaikai --
Pasakyk gi, broliužėli,
Kur tą žodį suradai".*

Pasididžiuoja broliu, iš-
didžią gražuolę Ramą paer-
zina:

*"Rama myli ir nemyli, --
Kas ją žino, -- nežinau.
Kai paklaus, ji vis tyli, --
Paukščio dairosi aukščiau".*

*O bernelis, kaip paukštelis.
Skrieja, skrieja vis toliau, --
Ir Ramutės asarėlės
Byra, byra vis giliau."*

Vaidilutės Indrės sakmė
apie lino kančią yra vientis-
as poezijos kūrinys. Poe-
zija permirkę yra ir krivių
kalbos:

"Kai Motina Saulė, dievų
dukrytė, nusileidžia ir nuei-
na gulti debesėlių paklotan
guolin, užteka karalaitis Mė-
nulis ir prabyla didžioji ra-
mybės Motina Naktis... Ir ta
da būdinčios prie Amžino-
sios Ugnies aukuro vaidili-
tės klausosi Nakties balso;
keleiviai, susėdę aplink ug-
niakurą girios glūdumoje,
girdi Nakties šlamėsį lapi-
jos tankynuose, sargybiniai,
budį pilių kuriuose, girdi
iš plačių, padūmavusių aki-
račių atitykinantį Nakties
šnabždesį; kareivos berimą
aplink ugniakurą prieš mūšį,
klausosi, ką jiems kužda
Naktis apie jų rytojų; jau-
nuoliai pasislėpę, po skarotų
medžių klausosi Nakties pa-
žadų jų laimei; motina alps-
ta iš džiaugsmo, kai Nakties
tyloje pirmą kartą išgirsta
naujamiesiems balsą".

Taip poetiškai byloja kri-
vis Dievalta, o jam iškali-
ginumu nenusileidžia pats
autorius gamtos aprašymuo-
se ir reginiuose.

"Motina Saulė ilgiau už-
truko savo dangiškose val-
dose, džiugindama žmones
rudens malonėmis. Nuo-
aukšto skardžiaus vėrėsi,
ugningom rudens spalvom
žaižaruojanti giria. Nors vy-
ravo gelta spalva su dau-
gybe atspalvių, bet netruko
ten ir mainavų, raudonų,
rudų ir žalių dėmių. Dvelk-
telėjus vėjui, spalvų jūra su-
virpėdavo, tarsi girios dievė
Medeinė būtų kliūstelėjusi
dar naujų dažų iš savo sterb-
lės".

Aprašymai neištęsti ir ju
tik tiek, kiek reikia, o kai
veikėjai monologų viens ki-
tam nesako, tai gaunasi gy-
va, žodinga, gi vietomis,

'Sventaragyje' V. Alantas
atidengia ir nemenką savo
poetinį talentą. Jau ankstes-
niuose jo kūriniuose užtik-
dava viena kitą eilėraščių,
gi čia patiekta jų visas
pluoštas. Žygonių, Džiugo ir
Švitrio dainomis perpintas
visas romanas.

net poetiška kalba -- gana
skambi, patraukli.

NĖRA NAMŲ BE DŪMŲ

Taip sako patarlė. Gi pa-
tirtis priduria, kad nėra ir
romanų be trūkumų. 'Sven-
taragio' atveju žodis 'trūku-
mai' visiškai netikslus, nes
romane visko yra iki soties,
o kaiko net su kaupu. O tai
jau pastebima yda.

Gera žinoma, kad kiek-
vienas persistengimas yra
nenaudingas. Literatūroje,
be to jog kenkia kūrinio
brandumui, dar ir skaitytoją
erzina. Iš tiesų, lyg nepa-
sitikėdamas skaitytojo inte-
ligencija, autorius jam kala
ir dar pakala. Tos pastangos
skaitytoją įtikinti ir krinta
į akis.

Kad taip atsitiko, visi-
škai suprantama. V. Alantas
kalba ir šaukia apie lietu-
vių genties dvasinius lo-
bius, tautos šaunumą ir apie
jos smukimą nuo amžiais ti-
kėtų tiesų nusisukus, jau ke-
li dešimtmečiai. O visos tos
pastangos iki šiol sukėlė
žmonėse daugiau pykčio nei
pritrimo. Tad stebėtumei-
si, jei jis nebūtų mėginęs dar
kartą, gal jau paskutini, iš
visų jėgų surinkti. Ir ši kar-
tą galutinai įtikinti. Atrodo,
jog jis pats tą pavojų matė
ir jo išvengti stengėsi. Tai
rodo, kad tos idėjos, kurios
jį visada labiausiai degino,
kaip senosios Lietuvos kul-
tas, ar prie amžinosios ug-
nies aukurų išmastyta gen-
ties išmintis, pristatomos
kondensuotai, estetiškai ir
labai vaizdžiai. Persistengta
liko ten, kur to mažiausiai
reikėjo -- į istorinius faktus
atremtus įvykius vaizduo-
jant.

Reikia pasakyti, kad dau-
guma tų įtikinėjimų paduo-
dami atskirais įtarpais ro-
mane kaip informacija ir
reikalo negadina. Sakyčiau,
jog tokie įtarpai, kaip lietu-
vių šarvuotės ar tvirtovių
aprašymai, taip pat ir apie
dievus, gal net reikalingi.
Juk nevisi esame su istori-
ja pakankamai susipažinę.
Nors geriau būtų, kad tai
paaikškėtų veiksmo eigoje.
Didumą vėliau ten ir randa-
me. Gi toks įtarpas apie li-
tuvių medžioklės būdus vi-
sai nereikalingas.

Blogiau kai informacija
susimaišo su literatūra. An-
tai politinės padėties prieš
Nalšėnų mūšį nušvietimas
tiesioginiai įsijungia į paties
mūšio eigos aprašymą. O
įtarpas apie to mūšio pasė-
kas, nors ir yra įtarpe, vis-
 tiek aiškiai skamba. Tas pats

nutiko ir prieš Šiaulių mūšį
ir po jo. Ten paaikškinimai
net neatskirti nuo teksto.
Gi informacija apie Mindau-
go išdinę ir Mindaugo sos-
tinę Vorutą jau visai tekste.

Tokių neapsižiūrėjimų vi-
sai nedaug, bet ir jie, tam
tikras romano vietas, apkar-
tina publicistiniu dūmu.

Besiklausant krivių, bei
Sventaragio kalbų, pasigirs-
ta jau girdėta gaidelė, tai
ataidi 'Pragaro Prošvaisčių'
Girkalnio, ir vėl 'Amžinojo
Lietuvio' Sintauto, gados.
Dėl to pasakytina, jog ra-
šant apie tas pačias, prose-
nių puoselėtas, iš toliau-
sios genties pareities
atskardančias, idėjas, to
aido gal ir neįmanoma
išvengti.

Galėtų būti ir vienu kitu
nuotykiu, vienu kitu nereikš-
mingu pasikalbėjimu, ma-
žiau. Jeigu jie atskirai pa-
imti ir įdomūs, tai romanui
ne ką tepriduria. Sakysim
Sventaragio dalyvavimas
Mindaugo pasiuntinybėje
pas popiežių ir jo nuotykiu-
toje kelionėje abejotino rei-
kalingsumo.

Vėlgi, man atrodo, kad ro-
manas su Mindaugo karūna-
cijos iškilėmis ir pasibai-
gia. Kas toliau vyksta, at-
rodo, lyg jau už romano ri-
bų, kažkaip atsiję. Tiesa,
skyrus apie Mindaugo nužy-
dymą šurpiai išpūdingas,
bet jis tėra Švitrio vaizdin-
gas pasakojimas. Apie įvy-
kius po karūnacijos iki nu-
žudymo -- visą taip svarbų
dešimtmetį, nerandam nė
žodelio. Nė žinėlės ir apie iš
karaliaus dvaro pasitraukusį
Sventaragi. Ir beveik nie-
ko po karaliaus nužudymo.

Todėl tas Švitrio pasakoji-
mas atrodo lyg ir pavėluo-
tas. Skyrelis apie Sventara-
gio mirtį labai gražus ir toks
lyriškas! Bet ir jis kažkaip
nutoles.

Skyrius "Sventaragis --
Sventaragis", su visais jo po-
skyrtais net neatrodo roma-
no dalimi. Jam geresnė vie-
ta būtų romano gale, jau ro-
maną užsklendus. Jis ir at-
skirai patalpintas turėtų sa-
vo vertę -- kaip romano
papildymas, kaip sukauptas
Sventaragio išminties aruo-
das. Tiesa, tą patį jis atlie-
ka ir tekste, bet kenkia vei-
kalo vieningumui.

REIKŠMINGIAUSIAS ISTORINIS ROMANAS

Šiuos išpūdžius baigiant
tinka pasakyti, kad 'Sven-
taragis' yra ne vien didžiaus-
ias (1018 pusl.), bet ir

reikšmingiausias lietuviškas
istorinis romanas. Jame V.
Alantas be istorinių įvykių
išryškinimo, be spalvingos
laikmečio panoramos, be vy-
kusiai nupieštų istorinių ir
fiktyvių romano veikėjų por-
tretų, dar ir plačiai pravėrė
duris į dvasinį protėvių lo-
byną. Ir tas 'Sventaragi'
iškelia virš visų kitų roma-
nų.

Jei vienus patrauks protė-
vių išmintis, tai kiti pasijus
to meto politinių įvykių ne-
šami. Dar kitus užburs nuo-
tykių gausa, ginklų žvangė-
jimas... Krūtine šildys jaunų
širdžių plakimas girių glūdu-
moje. Kiekvienas ras sau iki
soties to kas jį labiau trau-
kia. Todėl šis romanas turė-
tų būti išgraižstyta ir go-
džiai skaitomas. Ypatingai
turėtų patikti jaunimui dėl
savo dinamikos, dėl gausios
informacijos ir dėl lietuvių
garbės iškeliančių žygių. Ro-
maną perskaitęs įsijaus su
senąja Lietuva pusėtinai su-
sipažinęs ir susidraugavęs,
o vyresnio amžiaus skaityto-
jas, nostalgijos legiamas,
atsigaivins ir vėl, nors vaiz-
duotėje, po tėvynę klajoda-
mas. Nei mano kelios kritiki-
nės pastabos, nei kitų dar ki-
toki balsai, nesutrukdys
Sventaragiui likti labiausiai
mėgiama knyga.

Dar primintina, kad min-
dauginė Lietuva yra grynai
autorius vizija, ir, kaip to-
kia, nekritikuotina. Kiek-
vienam valia savaip tą laik-
metį išivaizduoti. Na, ir šis
mano rašinys tėra vieno
žmogaus išpūdis.

• Sventaragio, Vyt. Alan-
to istorinio romano II tomo,
kuris leidžiamas Vilties lei-
dyklos, jau atspausdintas ir
yra išsiųstas, pristatymas
Clevelando lietuvių visuo-
menei įvyks š. m. gruodžio
7 d., šeštadienį, Lietuvių
Namų salėje. Į pristatymą
atvyksta autorius rašytojas
Vytautas Alantas, buvęs
Lietuvos Aido vyr. redakto-
rius, ir rašytojas Balys Gra-
žulis, kuris kalbės apie šį
monumentalų veikalą. Dalia
Orantaitė skaitys ištrauką
iš Sventaragio II tomo. Pri-
statymą rengia ALT S-gos
Clevelando skyriaus valdy-
ba.

Visi lietuviai maloniai
kviečiami į šį pristatymą
atsilankyti. Įėjimas veltui.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

"ŠVENTARAGIS" GERIAUSIA KALĖDOMS DOVANA

VYTAUTO ALANTO istorinis romanas "ŠVENTA-
RAGIS" antrasis tomas jau išsiųstinėtas knygų platin-
tojams. Norintieji gali įsigyti ir tiesiog Dirvoje. Knyga
616 psl. kietais viršeliais 9 dol. Minkštais viršeliais 8 dol.
Galima dar gauti ir pirmąjį tomą (kietais viršeliais 6 dol.,
minkštais — 5 dol.).

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

D I R V A

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu ..... dol. ir prašau atsiųsti man:

Sventaragis I tom. kiet. virš. ...., minkšt. virš. ....

Sventaragis II tom. kiet. virš. ...., minkšt. virš. ....

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

DAUG RANKŲ DIDELĘ NAŠTĄ PAKELIA...

(Atkelta iš 4 psl.)

'profesiška', ir pats prezidentas man labiau primindavo mokslininką-mastytoją, kaip kad politiką-vykdytoją. Gal toks ir buvo filosofas-vadas, apie kurį kalbėjo Platonas. Jo dirbamasis atrodė kuklus, ir jis pats visada vilkėdavo tamsią, paprastą eilutę, kuri nė kuo nesiskyrė nuo eilinio inteligento apdarą. Prezidentas taip pat 'ištikimai' dėvėdavo kieta, balta, atlenktais kampais apykakle ir ryšėdavo paprastu kaklaryšiu. Kalbėdamas jis visada rūkydavo specialius, tik jam vienam gaminamus papirosus.

1928 m., man, kaip laikraštininkui, su Smetonos palydovais keliaujant po Lietuvą, jam visur buvo statomi garbės vartai prie miestelių su įrašytais šūkiais: - Sveikiname Tautos Vadą! - Toms visoms minioms, kurios susirinkdavo iš plačių apylinkių jo pasitikti, jis buvo Tautos Vadas iš didžiųjų raidžių ir be jokių kabučių. Jis buvo vyriausias kariuomenės vadas, jo žodis buvo lemiamas sprendžiant vidaus ir užsienio politikos klausimus, jis buvo tautinės srovės ideologas ir vyriausias autoritetas ir aš neišvaizduoju, koks valstybės galva galėtų turėti dar didesnę galią savo rankose. Ir man jis buvo Tautos Vadas, vadas-filosofas, apie kurį kalba Platonas ir kaip jį žūrėjo plačioji Lietuvos visuomenė.

Jo politiniai priešininkai negali jam dovanoti nusigręžus nuo demokratijos, bet šandien, žiūrint į jo gadyne jau iš tolimesnės perspektyvos, galima paklausti: ar Lietuva jam valdant nenuėjo pažangos keliu? Ar nepakilo žemės ūkis, mokslas, švietimas, prekyba, ekonomika? Pagalios, ar jo laikotarpis nenuėjo į praeitį, kaip šviesi Lietuvos istorijos iškarpai? Mes, jo palikuonys, galime kritikuoti jo klaidas, gali mums nepatikti jo sukurta santvarka bei ideologija, bet jo aureolė, kaip didelio patrioto, tautos šauklio vienybės ir valstybininko nuo to nė kiek nenukentės. Jis jau įėjo į Lietuvos istoriją kaip didvyris

ir toks ten pasiliks, ar kam tai patinka, ar nepatinka.

Smetona buvo kilęs iš mažųjų ūkininkų luomo, t.y. iš to luomo, kuris per amžius puoselėjo ir išsaugojo lietuvių kalbą, kultūrą ir tradicijas, kuris visada liko ištikimas iš gilios senovės paveldėtiems lietuviybės postulatams, išgelbėjusiems tautą nuo pražūties, kuris savo giliausiomis šaknimis susisiekią su mistiškais tautos gyvybės versmėmis, iš to luomo kuris visada turėjo savo tvirtą moralę, gyvenžiūrą ir papročius. Smetonos skelbta vienybės filosofija buvo tvirtai atremta į kaimiečio per ilgus amžius susiklosčiusią išmintį, kuri sako: daug rankų didelę našta pakelia, daug vežimų didelį kalną nuveža, surištos šluotos neperlauši ir tt. Ta filosofija buvo pagrįsta Smetonos politinė doktrina ir aplamai jo pasaulėžiūra. Tautos vienybė jam buvo aukščiausias, būtiniausias ir skaisčiausias idealas ir tikslas. Jo žodžiais tariant: "Tautos vienybė turi būti nepriklausomos Lietuvos pagrindu". Tą mintį būtų galima išplėsti ir paklausti: ar tautos vienybė nebuvo reikalinga anuomet kovojant dėl Lietuvos Valstybės atkūrimo? Ar tautos vienybė nereikalinga mums šiandien, vėl kovojant dėl Lietuvos laisvės atgavimo? Ir galų gale kada vienybė tautai nebuvo, nėra ir nebus reikalinga? Antanas Smetona skelbė amžiną ir pagrindinį lietuvių tautos egzistencijos postulatą.

Inteligentas, kilęs iš kaimo ir pasirišęs kaklaryšiu, dar nenustoja būti kaimietis Luomas, iš kurios žmogus kilęs, seka jį per visą gyvenimą. Kai senyvas žmogus atsigręžia į savo praeitį, jis grįžta į savo luomą. Kaimietis niekad negrįš į prekių ar valdininkų luomą, nes jis ten svetimas ir nieko nepažįsta. Smetona buvo kilęs iš kaimo, niekad jo neužmiršo ir nuolat jį grįždavo: grįždavo į kaimo aplinką, gamtą ir, sakyčiau, į jo dvasią. Kai aš kartais nuvažiuodavau į jo gimtinę Užulėnį, ir kai mes su jo palydovais vaikščiodavom po

APIE PIANISTĄ VYTAUTĄ PUŠKORIŲ

(Jo rečitalio š. m. gruodžio 8 d. Lietuvių namuose praga)

Muzikos pasaulyje aukščiau iškilti ir tapti žinomu muziku nėra lengva. Reikia talento arba gabumų, reikia daug ir kantriai dirbti — lavintis.

Tat yra malonu šiandieną supažindinti Dirvos skaitytojus su pianistu Vytautu Puškorium, kurs savo išsilavinimu ir savo sugebėjimais jau yra užsirekomendavęs kaip rimta, talentinga pajėga. Vytautas P. dar jaunas, vos įžengęs į trečiąjį dešimtmetį vyras. Rimtai pradėjęs studijuoti muziką jau 16 metų jaunuoliu būdamas. Jo mokytoja, kurią jis labai giria, buvo p. B. Smetonienė. Pastaruoju metu lavinasi pianisto Ant. Smetonos vadovybėje. Savo žinias reguliariai tikrina pas

laukus, aš pagalvodavau, ar ne kaimas jam bus įkvėpęs skelbti tautos vieningą taktą, kurią juk lietuviai per amžių amžius puoselėjo kaip vieną savo gražiausių papročius?

Antanas Smetona buvo ažuolas išaugęs ir giliai įleidęs šaknis į lietuvišką podirvį ne tik Užulėnio slėnyse, bet ir visoje lietuvių žemėje ir visoje Lietuvos istorijoje. Jis ten visada žaliuos ir skleis lietuvių tautai gaivią, būtiną ir išganingą vienybės dvasią. Man rodo, kad to didžiojo Lietuvio Patrioto ir Vienybės Šauklio palaikai tik tada kaip reikiant pasilsės, kai grįš Lietuvos žemėn, kurią jis taip be galo mylėjo...

A. Puškorius

žymų pianistą - pedagogą Leonardą Shure.

Kas paskatino Vytautą P. studijuoti muziką? Tai buvo 1965 m. Lelijos šukytės koncerto metu Clevelando Muzikos Instituto salėje. Solistei akompanavo Toronto Royal Academy muzikos profesorius John Coveart, 15 metų Vytautas koncerto rengėjų buvo paprašytas sėsti prie akompanatoriaus ir atversti jam gaidas. "Besėdint prie akompanatoriaus, besekant jo rankas ir beklaustant puikios solistės dainavimo, manijje pabudo nepaprastas troškimas pačiam tapti pianistu ir skambinti taip, kaip tas profesorius," — pasakoja Vytautas P.

Daug jaunuolių "užsidega" panašiai kaip Vytautas tą vakarą, bet ne daugelis ištesi. Čia jau reikia valios, ištvermės ir prisivertimo. Ir tų dorybių Vytautui Puškoriumi netrūksta. Jau daug kartų jis sėkmingai debiutavo įvairių organizacijų ar

muzikos mokyklos mokinių koncertuose bei parengimuose. Publika visada juto šio jauno pianisto įsijautimą į atliekamą kūrinį, jo rūpestingą pasiruošimą ir meilę muzikai.

Šiame koncerte girdėsime Scarlatti, Schumano, Schu-

berto, Čiurlionio, Mozarto ir Chopeno veikalus. (pk)

HOUSE FOR SALE

Double house for sale, North East Cleveland. Call for appointment 761-3890. \$23,000. (89-90)

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE SET-UP AND OPERATORS

For DAVENPORT and BROWN & SHARP
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance.
1ST & 2ND SHIFTS

Excellent opportunity, paid holidays and medical plan.

Apply call or write to: PLANT MANAGER

THE BRISTOL SOCKET SCREW CO.

4 PINES BRIDGE RD.

BEACON FALLS, CONN. 06403

203-885-0504

(85-94)

MECHANICAL ENGINEER CONSUMER PACKAGING

Container Corporation of America currently has an opening for a Mechanical Packaging Engineer at its Solon, Ohio, folding carton facility. We are seeking a graduate with a major in Mechanical Engineering to research packaging problems, recommend packaging equipment, prepare proposals for prospects and to service and install packaging equipment. We offer a salary commensurate with experience, a liberal benefit program and a growth potential with a progressive organization. Send resume to Personnel Department:

CONTAINER CORP. OF AMERICA

6385 Cochran Road

Solon, Ohio 44139

An Equal Opportunity Employer

(89-90)

IŠPARDAVIMAS GROŽIUI Būkite gražiausia

Išskirtinas stilius ir sudėjimas kurį galite rasti tik geriausiuose pasauliniuose salionuose. Maloniausią skirtumą rasite tik kainoje. Ištikinkite.

Extra Special

The Famous
VITA CREME
SALON PERM

A beautiful, natural-looking wave, and like all Duval perms, it's complete with cut, shampoo and set.

SENSATIONALLY
PRICED AT ONLY \$7.87

other fine perms by Helene Curtis . . .

No Set
L'Oreal

UniPerm \$20

The great new wave that's pre-programmed for beautiful results every time. \$25 at most salons.

Blower Styling	\$6.45	Frosting	\$17.50
Shampoo and Set	\$3.45	Complete with shampoo and set.	Fri. Sat. \$19.50
Haircutting	\$2.95	Latest methods including cup or cap. Perfection is guaranteed — why pay \$30 or more?	
Permanent Lashes	\$15		

Išmėginkite mus. Jūs absoliučiai nieko negalite prarasti jeigu ir nebūsate sužavėta mūsų stilizavimu. Jums tai nieko nekainuos

Penkt., šeštad. patarnavimo kaina tik 50 c. daugiau

andré duval

EAST

• 406 Euclid Ave. 2nd fl. 781-3161
• Southgate, 5399 Warrensville, 663-6346
• Opposite Eastgate, 449-3433
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700, Lake Shore Blvd.
• Mentor, 255-9115, Next to Zayre's

WEST

• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-8646
• North Olmsted, 777-9696
• Parma town, 884-6300
• Elyria Midway Mall, Elyria 324-5742, Lorain 233-8080

KALĖDINIAI DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Prieš sudarant dovanų siuntinius savo giminėms Lietuvoje, nepamirškite pasiųsti žemiau išvardintų prekių, kurios, ypač, yra ten naudingos ir pageidaujamos.

Stora crimplenė medžiaga su ornamentais, tinka moterų eilutėms arba suknelėms. 1 jardas kainuoja .....\$ 6.00
Lygi crimplenė medžiaga suknelėms. 1 jardas .....\$ 5.40
Crimplene medžiaga su blizgučiais. 1 jardas .....\$ 7.80
(Crimplene medžiagos galima siųsti iki 8 jardų) viename siuntinyje).
Geriausia vyriškai eilutei angliška medžiaga 3¼ jardo \$50.00
Labai gera eilutei angliška medžiaga. 3¼ jardo \$43.00
Moterų paltams medžiaga, stora, vilnonė. 3 jardai \$30.00
Minko kailis moteriškam paltui \$50.00
Nailono kailis moteriškam paltui. 3 jardai \$36.00
Vyriški arba moteriški užsiegami megztukai.
(Cardigans) \$16.50
Vyriški nailono marškiniai .....\$ 9.50
Sulankstomi lietsargiai, labai geri .....\$ 8.00
Vilnonės gėlėtos skarelės, arba Cashmilon skarelės su blizgučiais .....\$ 7.20

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias iš čia negalima pasiųsti. Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti savo naudojimui "Olimpia" rašomasias mašinėles su lietuvišku šriftu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England.

Telef. 01 739 8734 or 01 460 2592.

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas. Reikalaukite mūsų kainoraščių nurodykite savo pageidavimus.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

ŠVENTARAGIO pristatymas Clevelando lietuvių visuomenei įvyks šį šeštadienį, gruodžio 7 d. 7:30 v.v. Lietuvių Namų salėje.

Tai istorinis romanas iš Mindauginės Lietuvos, parašytas talentingo rašytojo Vytauto Alanto, išleistas dviejuose tomuose Vilties leidyklos.

Apie Vyt. Alanto kūrybą ir jo romaną Šventaragis kalbės rašytojas Balys Gražulis. Knygos pristatyme dalyvaus ir autorius Vytautas Alantas. Ištraukas iš romano skaitys Dalia Orantaitė.

Knygos pristatymą rengia ALT S-gos Clevelando skyrius drauge su Dirva. Svečiai bus vaišinami kava. Įėjimas visiems veltui.

Visi Clevelando ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami šiame kultūriniame pobūvyje dalyvauti.

R e n g ė j a i

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Spaudos atgavimo su-kakties minėjimas įvyks sekmadienį, gruodžio 15 d. 4 val. Naujosios parapijos salėje. Programoje: St. Barzduko paskaita, Vaidylos teatro artistų rečitalis, Romovėnų choro dainos, li-tuanistinių mokyklų moki-nių vaidinimas. Organizuo-jama ta proga ir senųjų lie-tuviškų knygų parodėlė. Minėjimą rengia LB Clevelando apylinkės valdyba. Įėjimas laisvas.

• Kun. G. Kijauskui, S.J., Nauj. parapijos klebonui iš-vykus į jėzuitų kongrega-ciją Romoje, iki jo sugrįži-mo klebono pareigas eina kun. L. Zaremba.

• Dr. Jonas Maurukas, gyv. Elyria, O., per dr. A. Butkų Dirvai paremti įteikė auką 24 dol. Ačiū.

• Tėv. dr. T. Žiūraitis, gyv. Washington, D. C., su-negalavus širdžiai, pagul-dytas į ligoninę. Linkime greitai pasveikti ir grįžti prie ganytojiško ir kūrybi-nio darbo.

• Balys Sruoga Mūsų At-siminimuose" spaudai pa-ruošė ir išleido V. Sruogie-nė, dailininkas A. Kuraus-kas, spaudė M. Morkūnas, Chicago, 1974 m., 562 p. ir iliustracijos. Kaina 10 dol. Tinka Kalėdų dovanai. Gau-nama pas knygų platinto-jus. Clevelande B. Gaidžiū-no krautuvėje "Patria".

ATITAIŠYMAS

Dirvojė Nr. 88, po nuo-trauka pasitinkant Simą Kudirką aerodrome, klaidin-gai buvo išvardintos jaunuoi-lių įteikusių gėles, pavardes. Turėjo būti: stovi iš kairės J. Muliolis, V. Bublytė ir R. Motiejūnaitė. Atsiprašome.

Vaidžiai iš kariuomenės šventės minėjimo. Viršuje ati-darant minėjimą. Iš kairės: A. Jonaitis, Br. Kazėnas, Gaižutis, Balbotas, Karsokas, Karsokienė ir Kazienė. Apačioje apdovanojant programos išpildytojus. Iš kairės: Jonaitis, Verbyla, Citulis, Plechavičienė, Kazėnas, Pranc-kevičiūtė, Johansonas, Karsokienė, Karaliūtė ir kt.

V. Bacevičiaus nuotrauka

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lapkričio 23 d. Lietuvių namų salėje LKV Ramo-vės Clevelando skyrius su-ruošė iškilmingą Lietuvos kariuomenės šventės minėji-mą, kuriame dalyvavo visi ramovėnai, DLK Birutės Dr-jos atstovės, uniformuo-tų šaulių grupė ir daug sve-

• Salamander batų krau-tuvė, 2546 Lorain Ave., Cle-velande, turi didelį pasirinki-mą šiltų žieminių batų, kambarinių korpelių ir išei-ginių bei sportiškų batų, krautuvė atidaryta kasdien nuo 9:30 iki 5:30 val. vak., o sekmadieniais nuo 12 iki 4 val. p. p.

• Perkant, ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais ge-riausius patarnavimus gau-site kreipdamiesi į Z. Obe-lenį tel. 531-2211.

čių. Minėjimą trumpa ižan-gine kalba pradėjo pirminin-kas A. Jonaitis. Amerikos ir Lietuvos himnus pagiedo-jo Br. Kazėnas pianu paly-dint Gen. Karsokienei. Po to buvo pagerbti Lietuvos ka-riuomenės kūrėjai savano-riai. Jiems baltus gvazdi-kus prisegė ponios I. Plecha-vičienė ir Tallat-Kelpšienė. Trumpą kalbą apie kovos dvasios reikšmę tautos išli-kime pasakė ramovėnas mok. Pr. Karalius.

Meninėje programos da-lyje dalyvavo grupė jaunų ramovėnų giminaičių: pia-nistės Angelė Karaliūtė ir Kristina Prancevičiūtė ir solistai - Linas Johansonas ir Br. Kazėnas (jis dainavo duetą kartu su Jul. Kazėnu). Po to ramovėnų choras pa-dainavo 4 dainas. Šį kartą jis buvo 'šykštus'. Publikai pakartotinai prašant 'daugiau dainų', jau nebedaina-vo. Solistų ir choro dainas pianu palydėjo G. Karsokie-nė. Ji ir visi kiti progra-mos dalyviai buvo papuošti gėlėmis. Jauniesiems meni-ninkams ramovėnų mecena-tė I. Plechavičienė dar pa-skyrė gausių dovanų, o pia-nistei G. Karsokienei - gra-žią gėlių puokštę. I. Ple-chavičienė buvo prisegtas ramovėnų ženklelis ir gėlių korsžas. Po programos sekė vaišės. Buvo šokama, linksminiamasi, dainuojama ir maloniai dalinamasi pra-eitų laikų prisiminimais.

Sekmadienį, lapkričio 24 d. abiejų parapijų bažnyčio-

se buvo pamaldos už žuvu-sius ir mirusius karius, šau-lius ir partizanus. Šv. Jur-gio bažnyčioje dalyvavo ke-liolika uniformuotų šaulių su dviem vėliavom, ramo-vėnai su savo vėliava ir JAV ir Lietuvos vėliava. Šv. Mišias atlaikė ir mo-mentui pritaikintą pamokslą pasakė kun. Liubauskas, bu-vęs šaulys. N. Braziulienė vargonais palydint G. Kar-sokienei pagiedojo dvi gies-mes. Bažnyčioje buvo ne-daug žmonių, nes tuo pačiu laiku Nauj. parapijos salė-jė ateitininkai suruošė Kris-taus Karaliaus šventės mi-nėjimą. Ten dalyvavo dau-gybė žmonių. (pk)

• AUKAS vietoj gėlių A.A. dr. B. Matulioniu pra-šoma įnešti į sąskaitą: Dr. B. Matulionis Fund, Superior Savings and Loan Assn., 798 E. 185 St., Cleveland, Ohio 44119

• Vytauto Puškoriaus piano rečitalis įvyks gruodžio 8 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Lietuvių Namuose. Bi-lietai 3 dol., jaunimui - 1 dol. Rengia Ateities Klubas.

• Tinklinio varžybos įvy-ko lapkričio 15-16 dienomis Daytono Universiteto spor-to salėje. Dalyvavo 23 Ohio valstijos universitetų ir ko-legijų mergaičių tinklinio komandos, kuriose buvo vi-sa eilė lietuvačių. Clevelan-do State Universiteto rink-tinėje matėsi Rita Čyvaitė, Eglė Giedraitytė, Julė Staš-kūnaitė ir Danutė Sušins-kaitė, iškovojušios univer-sitetui trečią vietą varžy-bose. Kitos lietuvačės L. Garlaitė ir B. Baraitė žaidė už Ohio State ir Kent uni-versitetus. (j)

N/C SERVICE ENGINEER

Full knowledge of N/C Turning

Experienced in complete machine and control instal-lation.

Excellent opportunities

Call Paul Ross 606-342-8600

YAMAZAKI MACHINERY CORPORATION
8025 Production Dr.
Florence, Ky. 41042

An Equal Opportunity Employer. (88-90)

Aplankykite lietuvišką krautuvę Parmoje.

Geriausio maisto produktai, vietiniai ir impor-tuoti. Didelis pasirinkimas sūrių, dešrų ir mėsos

MEAT MART INC.

Savininkas V. JANONIS

10405 Pleasant Valley & York Rd.

Parma, Ohio

Tel. 845-4935

Krautuvė atidaryta pirmad. iki ketvirtad. 9-7 v. v.

Penktad. 9-9 v. v. Šeštad. 9-6 v. v.

Sekmad. 10-3 v. p. p.

7 DIENOS ČIKAGOJE...

(Atkelta iš 8 psl.)

saus solisčių koncertų bei rečitalių derliaus bus įdomu pamatyti ir lietuves dailinin-kes savo kūrybiniame vei-de, o išprūsusiam koncer-tų bei parodų lankytojui kartu ir palyginti, kurioje srityje lietuvačės meninin-kės yra toliau pašokusios - dainoje ar tapyboje ir kituo-se artimuose jai žanruose.

*RENGIANT Simo Kudir-kos sutikimo akademiją Chi-cagos lapkričio 17 d., jo suti-kimo komitetas, belikus tik dviems dienoms laiko, pa-prašė Margučio vadovą Pet-rą Petrūtį akademijai su-telkti mūsų menininkus, ku-rie atliktų meninę progra-mą. Kaip žinia, į talką, jokio honoraro neprašydami, tuo-jau įsijungė Jaunimo cent-ro choras, vedamas muz. F. Strolis, sol. R. Mastienė, akompaniatorius muz. Alv. Vasaitis, aktoriai Elena Blan-dytė ir Algimantas Dikinis,

atlikę jaudinančią progra-mą. Jiems priklauso ne tik rengėjų, bet ir visos visuo-menės padėka.

WELDER

Part time or full time welder. Part time hours 4 to 10 pm and Saturday. Call JENE JOGAN 216-231-1010 or stop in

10620 Cedar Ave.
Cleveland, Ohio 44106

(89-91)

WELDER-LAYOUT

Must be experienced in struc-tural layout. Days. Full time, 55-60 hours. Only experienced need apply. U.S. Welding & Fabricating, 8609 Stone Rd., in-dependence, Ohio 216-524-3800. (86-92)

Wanted 1st Class Skilled

MACHINE TOOL

REBUILDERS

Must be able to scrape. Must know complete machine and tool rebuilding. Also

JOURNEYMEN

MACHINISTS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Can earn \$10.00 per hour or more.

FRED MINGO

216-871-6340

(85-91)

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus. Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

★

Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokes-čių įmokejimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

★

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

★

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrin-dinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vālan-doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Iš Simo Kudirkos sutikimo Clevelande. Viršuje gėles įteikia J. Nasvytytė. Apačioje: gėles įteikia Bublytė ir Muliolis. Toliau matomi Gaizutytė ir Kalvaitienė.

V. Bacevičiaus nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DETROITO LIETUVIAI LAUKIA SIMO KUDIRKOS

Lapkričio 27 d. Kultūriniam Centre Persiorganizavo Simui Kudirkai pagerbti

Komitetas ir įtraukė į jį naujų jėgų: lituanistinę mokyklą, skautus ir ateitininkus.

Prieteliui

ADV. JULIUI SMETONAI

mirus, jo žmonai BIRUTEI, sūnams,
seseriai ir visiems artimiesiems gilią
užuojautą reiškia

Stella ir Vytautas
Abraičiai

Dėl staigios ir netikėtos

A. A.

JULIAUS SMETONOS

mirties, skausmo prislėgtai BIRUTEI
SMETONIENEI, velionies sūnams AN-
TANUI, VYTAUTUI ir JUOZUI ir ki-
tiems giminėms reiškiamo nuoširdžią
užuojautą

Clevelando Skautija

Mūsų Mielajam

A. A.

JULIUI SMETONAI

mirus, jo žmonai BIRUTEI, sūnams
ANTANUI, JUOZUI ir VYTAUTUI
bei giminėms ir artimiesiems gilią užuo-
jautą reiškia

Felicija Modestavičienė,
Cezaris, Algis ir Edas
Modestavičiai
su šeimomis

Tauriam lietuviui, mūsų bičiuliui
advokatui,

JULIUI SMETONAI

mirus, Velionies šeimą — žmoną BIRU-
TEI, sūnus ir kitus artimuosius užjau-
čiame ir skausmu dalinamės

Vaclovas ir Vanda
Mažeikai
Mečys ir Eleonora
Valiukėnai

Persiorganizavęs komite-
tas išrinko penkis pirminin-
kus ir jie yra: Vincas Tamo-
šiūnas, advokatas Algir-
das Ambrosė, advokatas Ri-
mas Sakis-Sukauskas, Algis
Rugienius ir Jonas Urbonas.
Vadovauja Vincas Tamošiū-
nas.

Simas Kudirka ir jo šeima
Detroite bus gruodžio 13,
14 ir 15 d. Priėmimas ren-
giamas gruodžio 14 d. Kul-
tūriniam Centre.

Daugiau žinių bus perduo-
dama per lietuviškas radijo
valandėles.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Žiburio lietuvių mokyklos
tradicinė Kalėdų eglutė vai-
kams įvyks š.m. gruodžio
15 d. 3 val. p.p. Kultūrinia-
me Centre.

Programoje bus vaidina-
ma 'Kalėdų Karalaitė', tau-
tiniai šokiai, choras žaidi-
mai ir Kalėdų senelis su do-
vanomis, kurias pageidauja-
ma užsisakyti iš anksto pas
Z. Skiotienę, tel. 261-8373
arba mokykloje budinčius
tėvus iki gruodžio 10-tos die-
nos.

FRANK HORTON, JAV
kongresmanas, kalba į Ro-
chesterio lietuvių lapkričio
9 d. Balfo rengtame kon-
cedrte, į kurią jis atislanke
su žmona.

VASYLIŲ METINIS KONCERTAS

Sekmadienį, gruodžio 15
d. 4 val. 30 min., Jordan
Hall mažoje salėje, Bostone,
smuikininkas Izidorius Va-
siliūnas ir pianistas Vyte-
nis M. Vasyliūnas rengia
savo metinį koncertą. Jų
programoje bus rečiau gro-
jama trečioji Ludwig van
Beethoven sonata Es dur
Opus 12 Nr. 3, Ottorino
Respighi melodinga roman-
tiška sonata H moll, ir pir-
mą kartą išpildoma, šiais
metais specialiai Vasyliū-
nams parašyta, nuosaikiai
moderni pirmoji Jeronimo

DR. BALIUI MATULIONIUI

mirus, jo sūnams Dr. ALGIRDUI ir
MINDAUGUI MATULIONIAM ir jo
dukrai NIJOLEI reiškiamo gilią užuo-
jautą

Ohio Lietuvių Gydytojų
Draugija

A. A.

JULIUI SMETONAI

mirus, žmonai BIRUTEI SMETONIENEI, sūnams
ir giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir drauge
liūdime

Juozė ir Jonas
Daugėlai

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Aktorė J. Cijūnėlienė ir buv. Lituanicos tunto tūntininkas
S. Miknaitis suaktuvių vakare. A. Kezio, SJ, nuotrauka

• VISŲ išeivijos lietuvių
per keturiolika metų kaup-
tas Lietuvių Fondas lapkri-
čio 19 d. pasiekė pirmąjį
tikslą -- jo nejudomasis ka-
pitalas peržengė milijoną do-
lerių. Paskutinių savaitėjų
šuošis milijono link buvo
toks spartus, kad vien lap-
kričio mėnesį per 19 dienu i
Lietuvių Fondą įplaukė net
per 24,000 dol., kai tuo tar-
pu pernai per visą lapkri-
čio mėnesį tebuvo gauta
tik 6,900 dol. 1960 m. gruod-
žio mėn. dr. A. Razmos
paskelbto Drauge straipsnio
apie milijoninio fondo stei-
gimą ir jo valdymą mintys
bei pasiūlymai rado ne tik
atgarsį lietuvių visuomenė-
je, bet buvo ir įgyvendinti.
Už tai didžiausia padėka gy-
viesiems lietuvių išeivijos
nariams, kurie rėmė fondą
pinigais, darbais bei geru
žodžiu. Padėka spaudai ir
lietuviškoms radijo valan-
dėlėms, per 14 metų be per-
stogės populiariusiems Lie-
tuvų Fondą, ir jo vardą bei
tikslą įkalusiems masėms. Į
tą skaičių rikiuojasi ir Dir-
va, savo puslapiuose nema-
žai vietos skyrusi ir tebe-
skirianti Lietuvių Fondui.
Nors šio laikraščio puslapiu-
se pasitaikė ir pozityvios
kritikos LF adresu (čia ne-
kalbu apie slapukus), bet vi-
suomet į tokią kritiką buvo

Kačinskio sonata smuikui ir
fortepijonui. Visi besido-
mintieji muzikos menu nuo-
širdžiai kviečiami nepralei-
sti labai retos progos pa-
siklausti savų menininkų
atlikėjų ir savo žymaus
kompozitoriaus naujai su-
kurto veikalo. Salės adre-
sas: 30 Gainsboro Street,
Boston, Mass., kampas
Huntington Ave., vienas
blokas nuo Symphony Hall.
Bilietai kaina tik \$2.50, jų
galima gauti jau dabar ka-
soje prie salės. Kasa atda-
ra kasdien nuo 10:30 iki
5:30 val.

• Dr. J. Genys, Lietuvių
respublikonų federacijos
pirmininkas, išrinktas į vy-
riausią JAV respublikonų
tautinių grupių vykdomąjį
komitetą.

leidžiama atsiliepti oficia-
liams LF asmenims. Taip ir
turi elgtis laisva lietuvių
spauda. Vienas iš tokių la-
biausiai skaitytojų įtikinu-
sių ir jų komentuojamų vie-
šų laiškų buvo Dirvoje ne-
seniai paskelbtas Vytauto
Kutkaus. Lapkričio 23 d.
Jaunimo centro didžiojo sa-
lėje įvyko iš anksto labai gar-
sintas Lietuvių Fondo balius
milijonui užbaigti. Ir kas
prieš tai galėjo tikėti, kad
tas balius pavirs džiaugsmo
švente, nes milijonas kaip
tik buvo pasiektas to ba-
liaus išvakarėse. Keturi šim-
tai svečių, didžiajame ba-
liuje sausakimšai užpildė sa-
lę, ne tik su pasigėrėjimu
išlausė linksmą Antro kai-
mo programą, bet taip pat
sukėlė didžiules ovacijas LF
idėjos iškėlėjui ir vienam
iš pagrindinių įgyvendintojų
dr. A. Razmai ir jo žmo-
nai, LF Tarybos pirm. dr. J.
Valaičiui ir kitiems LF dar-
buotojams. PLB pirm. inž.
B. Nainys Razmams įteikė
tautinių motyvų medžio rai-
žinį, kaip PLB dovaną už
didelį darbą LF baruosė. Tą
šventę Dirvoje plačiau apra-
šo skaitytojų mėgiamas
bendradarbis A. Juodvalkis,
su šeima ir pažistamais da-
lyvavęs baliuje.

• LINKSMO literatūrinio
ir teatrinio žanro atstovų
savo tarpe teturim vos ke-
lis, kurių vardais didžiūo-
jamės. Tai Antanas Gustai-
tis, dr. S. Aliūnas-Al. Baro-
nas, Vitalis Žukauskas, Ba-
lys Pavabalys -- L. Žitkevi-
čius, V. Bražėnas ir gal dar
vienas kitas. Šalia jų, Chica-
gos apylinkėse, ypač Lemon-
te ir lietuvių skautų tarpe,

iškyla ir dar viena to žanro
gabi atstovė akt. Julija
Aleksiūnaitė-Cijūnėlienė. Sa-
vo teatrinę karjerą ji pradė-
jo Kemptene, V. Vokietijoje,
vėliau ją tęsė Water-
bury ir Chicagoje. Per eilę
metų ypač gražiai reiškėsi
Lietuvių Scenos darbuoto-
jų veikloje ir jos ruošia-
muose teatrinuose pastaty-
muose. Paskutinius penke-
rius metus Julija Cijūnė-
lienė mokytojauja Lemonto
lit. mokykloje (du metus bu-
vo jos vedėja), mokiniams
švenčių proga pati rašo vie-
no ar kito žanro veikalus ir
juos išveda į sceną. Tai
įdomi ir gabi asmenybė, at-
sidavusi jaunimui, mokyklai
ir scenai. Lapkričio 9 d. Ja-
nimo centro didž salėje
įvyko didelis vakaras Chi-
cagos Lituanicos skautų tun-
to 25 metų veiklai paminė-
ti. Lituanica yra vienas iš
didžiųjų tuntu, savo eilėse
turintis apie 400 skautų. Tą
didžiulį, įdomaus sukirpimo
ir sceninio įreminimo vaka-
rą kaip tik pravedė publikos
pamiltoji akt. Julija Cijūnė-
lienė. Apie 350 susirinkusių
tėvų ir svečių jai sukėlė di-
deles ovacijas ypač už šią,
gal ir humoristinė skamban-

čią, bet tikrais skaičiais at-
žymėtą Lituanicos tunto sta-
tistiką, kurią ji viešai nuo
scenos paskelbė. Statistika
skamba taip: Lituanicos tun-
to skautai per 25 metus
stovyklose praleido 56 sa-
vaites, taigi vienus metus,
vieną mėnesį, dvi savaites
arba 392 dienas. Stovykla-
vo 5,125 skautai. Per dieną
jie suvalgė po du kiaušinius,
o per dvi stovyklavimo sa-
vaites po 14. Viso jie suvalgė
143,500 kiaušinių. Vienai
vištai, dedančiai po kiaušį
užtrukę 393 metus. Per sto-
vyklavimo laiką suvalgyta
38,415 svarų jautienos mė-
sos, t.y. 96.5 karvių. Išger-
ta 12,750 galionų pieno. Ka-
dangi viena karvė per dieną
duoda apie du galionus pie-
no, tai tas užtrukę 6375 die-
nas arba 17.5 metų. Įdomu
tai, kad į stovyklas buvo nu-
sivežta 30,750 baltinių, sto-
vyklose pamesta 10,250, tad
į namus tegrįžo 20,500. Jūs
plaunant vienai motinai ir
dedant po 20 į plaunamą ma-
šiną, būtų reikalingos 1025
mašinos ir plovimas, trun-
kantis 45 min., užtrukę
768 val. arba 32.3 dienos. Į
metus stovyklą aplankydavo
400 tėvų, per 25 m. -- 10,000
Nuo Chicagos iki Rako sto-
vyklos ir atgal 48 mylių
kelio. Tadgi per 25 metus
tėvai suvažinėjo 4, 800,000
mylių, 26.6 karto daugiau
negu į mėnulį. Akt. J. Cijū-
nėlienė įdomią statistiką už-
baigė realiu neseniai visu
išgyventu faktu -- štai dėl
ko turėjome JAV benzino
trūkumą...

• LIETUVIŲ Moterų Dai-
lininkių draugija buvo su-
organizuota Chicagoje 1971
m. Į draugijos eiles įsijun-
gė visa eilė žinomų dailin-
kių. Dabartinę valdybą su-
daro šie gerai žinomi lietu-
vių dailės pasaulyje vardai:
pirmininkė yra dail. Vanda
Balukienė, buv. Čiurlionio
galerijos direktorė. Šalia jos
valdyboje rikiuojasi dailin-
kės: Zita Sodeikienė, Mari-
ja Ambrozaitienė, Dalia
Aleknienė ir Aldona Valie-
nė. Taip pat valdybai talti-
ninkauja Giedrė Žumbakie-
nė ir Ada Sutkuvienė. Nuo
draugijos įsikūrimo jos
narės daugiausia rodėsi ame-
rikiečių visuomenėje, su-
ruošdamos reprezentacines
parodas Balzeko Lietuvių
Kultūros muziejuje, Bever-
ly Arts centre, Boviart kole-
gijoje ir kitur, nors indivi-
dualiose ar grupinėse paro-
soe jų kūriniai ne kartą
buvo išstatyti ir Čiurlionio
galerijoje. Dabar gi penk-
tadienį, gruodžio 6 d. 7:30
val. vak. Čiurlionio gale-
rijoje bus atidaryta pirmoji
Lietuvių Moterų Dailin-
kių draugijos bendra paro-
da, kurioje kūrinius išstitys
net 23 dailininkės. Paroda
tęsis visą savaitę. Po gau-
(Nukelta į 7 psl.)